

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

FRA
RIGSARKIVETS SAMLINGER

III

DANSKE ADELSBREVE

FRA TIDEN INDTIL 1660

VED

ERIK KROMAN

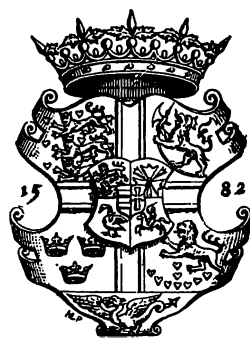
UDGIVET AF RIGSARKIVET

EJNAR MUNKSGAARD
KØBENHAVN 1953

FRA
RIGSARKIVETS SAMLINGER
III

FRA
RIGSARKIVETS SAMLINGER
III
DANSKE ADELSBREVE

UDGIVET AF RIGSARKIVET

EJNAR MUNKSGAARD . KØBENHAVN

1953

DANSKE ADELSBREVE

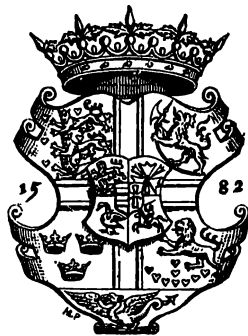
FRA TIDEN INDTIL 1660

FACSIMILER AF BREVE
FRA ADELSMÆND OG ADELSDAMER

VED

ERIK KROMAN

UDGIVET AF RIGSARKIVET

EJNAR MUNKSGAARD . KØBENHAVN

1953

Copyright 1953 by Ejnar Munksgaard, Copenhagen
Photolithography by Nordisk Kunst- & Lystryk
Printed in Denmark. Andelsbogtrykkeriet i Odense

DET foreliggende hefte fortsætter en skriferække, som har til formål ved facsimilerede gengivelser af vigtige aktstykker og betydningsfulde breve at give interesserede et indtryk af Rigsarkivets rige samlinger til vort lands og folks historie gennem tiderne.

Som hjælpemiddel ved øvelse i skriftlæsning og som bidrag til kendskabet til datidens fra vore dages så forskellige sprogbrug vil skrifterne forhåbentlig tillige kunne tjene et praktisk formål.

Flertallet af de i dette hefte gengivne breve genkalder mindet om en række danske mænd og kvinder, som i adelsvældens tidsalder har øvet en betydningsfuld gerning, adelsmændene som statsmænd og embedsmænd og som krigere og de adelige fruer og frøkener gennem en litterær indsats, som endnu i vore dage har bevaret sin betydning.

Adskillige af dem bærer navne, som den dag i dag er folkekendte.

Rigsarkivet, maj 1953.

Axel Linvald.

INDLEDNING

TAKKET være den Skik hos den danske Adel i det 16. Aarhundrede, at man anbragte sine Breve i Brevkister i Kirker og paa andre offentlige Steder for at sikre dem bedre, er et meget stort Antal Adelsbreve blevet bevaret til Nutiden. Største Delen af Brevene stammer fra Helliggejsthuset ved Helliggejst (Helligaands) Kirke i København, hvor den sjællandske Adel opbevarede sine Breve. Fra Helliggejsthuset kom de senere til et Kapel ved Frue Kirke. Efter Københavns Brand 1728 blev de fremdraget og overført til Gehejmearkivet. Mere spredt er andre Breve ad mange Veje naaet ind til Rigsarkivet, som nu besidder en overordentlig stor Samling af gamle Adelsbreve. Dele af Adelsarkiverne er dog ogsaa blevet optaget i Det kongelige Biblioteks Samlinger, hvorfra Adelsarkiverne i mange Tilfælde maa suppleres.

Selv om Arkiverne paa Grund af den Maade, hvorpaa de er overleveret, er meget ulige fordelt paa de forskellige Slægter, og det navnlig er den sjællandske Adel, der er stærkest repræsenteret, finder man dog blandt de talrige Brevskrivere næsten alle kendte Navne paa Adelsmænd og Adelsdamer fra det 16. og Begyndelsen af det 17. Aarhundrede. Brevene indeholder en Righed af Oplysninger af historisk Interesse foruden en Mængde Smaatræk fra Dagliglivet, som giver os et levende Indtryk af Livet, som det levedes i Datidens adelige Kredse. Men ikke alene Brevenes Indhold har Interesse, Personlighederne afspejler sig ogsaa paa en højst karakteristisk Maade gennem de særprægede »Hænder«. Det er interessant at følge Skriftudviklingen fra den endnu stive og prentede 15. Aarhundredes Skrift i Eggert Frilles Breve over Reformationstidens og den ældre Renæssances fri Individualisme, som vi ser i de stærkt personligt prægede »Hænder« hos Statsmænd som Johan Friis og Peder Oxe, til den mere skolede Skrift hos Adelen i Slutningen af det 16. og Begyndelsen af det 17. Aarhundrede, som havde faaet sin Uddannelse i Kancelliet. Ogsaa hos Adelsdamerne finder man en lignende Udvikling. Endnu langt hen i Frederik II.s Tid skriver de fleste adelige Damer tungt og ubehjælpsomt, men overordentlig karakterfuldt med mange gammeldags Træk, hvad der maaske i nogen Grad skyldes, at Ungdommen ofte blev opdraget hos Bedsteforældrene. En smuk kvindelig Haand skriver dog Anne Hardenberg, Frederik II.s Ungdomselskede, og den litterært dannede Lisbet Huitfeldt. De yngre Adelsdamer skriver en mere skolet, men dog individuelt præget Skrift.

Adelsbrevene før 1660 danner en nogenlunde afsluttet Gruppe. Henimod Aar 1600 er den gamle Skik at anbringe Brevkisterne paa offentlige Steder øjensynlig ophørt, og fra Tiden omkring Enevældens Indførelse er der bevaret meget faa større Privatarkiver. Adelsbrevene har været Genstand for voksende Interesse, og flere Brevgrupper er i nyere Tid udgivet. Nævnes

kan saaledes »Breve til og fra Herluf Trolle og Birgitte Gjøe« ved G. L. Wad 1893, »Breve til og fra Kristoffer Gøye og Birgitte Bølle« ved Gustav Bang 1898–99 og »Breve til og fra Mogens Gyldenstjerne og Anne Sparre« ved E. Marquard 1929–1941. Største Delen af Brevene er dog stadig uudgivne.

I den foreliggende Facsimileudgave er samlet et Udvalg af Breve fra mere repræsentative Adelsmænd og Adelsdamer i det 15. til 17. Aarhundrede. Af Adelsmænd er navnlig medtaget saadanne, som har spillet en Rolle som Statsmænd eller vundet et Navn i Krigshistorien eller inden for Videnskaben. Af den Række af betydelige Adelsdamer, som karakteriserer det 16. og Begyndelsen af det 17. Aarhundrede, er medtaget de, der fortrinsvis er kendt i Nutiden for deres Indsats paa forskellige Omraader, deriblandt navnlig flere af de litterært interesserede Damer, som er kendt som Slægtbogsforfattere, Visesamlere m. m.

Hvad Udvalget af Breve fra de enkelte Brevskrivere angaar, er der lagt Vægt paa at gengive karakteristiske, velbevarede, saavidt muligt paa Dansk skrevne Breve. Hvor der har været flere Breve at vælge imellem, har man søgt at faa Breve, som ogsaa fra Indholdets Side havde Interesse.

Brevene er ordnet i to Grupper: Adelsmænd og Adelsdamer. Inden for hver Gruppe er Ordenen kronologisk. Adelsmændenes Breve spænder over Tiden 1469 til 1658, altsaa omtrent 200 Aar. Der er gengivet Breve fra følgende:

Eggert Frille (c. 1400–1470), Christian I.s Kammermester. Brevet stammer fra Slutningen af hans Liv, da han paa Grund af sin Forbindelse med Akselsønnerne var faldet i Unaade hos Kongen, som havde inddraget saavel hans Len som hans private Besiddelser. Han fik imidlertid Støtte af Lübeckerne, som søgte at mægle mellem ham og Kongen. I Brevet anmoder han Sviger sønnen Bent Bille om at hjælpe ham, saa han kan gøre Lübeckerne en lille Gentjeneste.

Esge Bille (c. 1480–1552), Rigsraad, senere Rigshofmester. Brevet, der er skrevet fra Visby paa Gulland, fører os ind i de urolige Forhold, der herskede der, efter at Frederik I. var kommet til Magten i Danmark. Esge Bille var sammen med andre Rigsraader sendt til Gulland for at forhandle med den svenske Hærfører Berent v. Mehlen, som havde søgt at erobre Øen for Gustav Vasa, og med Lensmanden Søren Norby, der havde været Christian II.s Mand, og som han skulde forsøge at faa til at rejse til Danmark. Af Brevet fremgaar, at han venter at faa Hr. Søren med. Det mislykkedes imidlertid.

Peder Skram (1503(?)–1581), Admiral. Brevet handler om Begivenhederne i Norge i Slutningen af Frederik I.s Regering. Peder Skram var sendt til Norge for at undsætte Mogens Gyldenstjerne, som blev belejret paa Akershus af Christian II. Det lykkedes ham at erobre Kong Christians Skibe, men paa Grund af Is var det ikke muligt for ham at bringe Mogens Gyldenstjerne Undsætning. I Brevet oplyser han Mogens Gyldenstjerne om Vanskelighederne og lover ham Hjælp.

Otte Krumpen (c. 1485–1569), Rigsraad, senere Rigsmarsk. Brevet er fra Grevefejdens Tid. Otte Krumpen var sammen med andre fangne Rigsraader Marts 1535 af Jürgen Wullenwever blevet ført til Lübeck og senere anbragt paa Slottet Lübtz i Mecklenburg, hvorfra Brevet er skrevet.

Stygge Krumpen (c. 1485–1551), den sidste katolske Biskop i Børglum. Ligesom de andre Bisper var han blevet afsat 1536 og sad derefter i flere Aar i Fængsel paa Sønderborg Slot, til han 1542 blev frigivet. Brevet er skrevet paa Højbygaard, som ejedes af hans Broder Otte Krumpen, kort efter Befrielsen.

Otte Rud (1520–1565), Lensmand, senere Admiral. Brevet er fra Slutningen af Christian III.s Regering og er skrevet i København, hvor Otte Rud, der havde været Lensmand paa Gulland, men var blevet hjemkaldt, opholdt sig for at aflægge Regnskab. Han meddeler i Brevet Oplysninger om Kongens Sygdom og andre Nyheder fra Hoffet og Kancelliet.

Johan Friis (1494–1570), Kansler. Hans Brev er skrevet kort efter Christian III.s Død fra Aarhus, hvor han opholdt sig sammen med den unge Konge. Det er rettet til Københavns Statholder Mogens Gyldenstjerne og handler om Foranstaltninger til Ændring af Møntpræget i Anledning af Kongeskiftet og om Rygter om Anslag mod Riget. Der tænkes formodentlig paa Lothringen og Sverrig.

Herluf Trolle (1516–1565), Admiral. Brevet er skrevet ombord paa Admiralskibet efter Slaget ved Fehmern 4. Juni 1565, hvor han slog den svenske Flaade, men selv blev saaret, hvad der førte til hans Død 25. Juni. Han meddeler i Brevet sin Hustru Birgitte Gøye om Slaget og om sit Saar, som han anser for ufarligt. Han underskriver sig Herluf Trolle, Forstander for Adelens frie Skole Herlufsholm. Herlufsholm Skole var oprettet af Ægteparret kort i Forvejen ved Fundats af 23. Mai 1565.

Peder Oxe (1520–1575), Rigshofmester. Hans Brev er ligeledes skrevet til Birgitte Gøye. Han var en god Ven af hende og støttede hende efter Herluf Trolles Død i hendes Kamp for Herlufsholm Skole mod Slægtninge, som vilde forhindre hende i at forfølge Sagen til Laas, 3: til en Dom, hvor deres Krav blev afvist. I Brevet meddeler han hende Udtalelser af Kongen angaaende Sagen.

Tyge Brahe (1546–1601), den berømte Astronom. Det gengivne latinske Brev er det eneste egenhændige Brev fra Tyge Brahe, der findes i Danmark. I Brevet, der er rettet til Universitetets Rektor, afslaar han at modtage den ham tilbudte Post som Universitetets Rektor.

Arild Huitfeldt (1546–1609), Rigens Kansler, Historiker. Hans Brev er skrevet paa Koldinghus, hvor han opholdt sig sammen med Kongen. Han meddeler Rentemesteren Christoffer Walkendorffs Ordre fra Kongen bl. a. om at besørge et Brev til Tyge Brahe, hvori denne opfordres til at stille den unge Prins' (den senere Christian IV.s) Horoskop, og giver forskellige udenrigspolitiske Oplysninger.

Christoffer Walkendorff (1525–1601), Rigshofmester. Det gengivne Brev, der er af privat Karakter, er skrevet til Broderen Erik Walkendorff og handler om Godsstridigheder med Anders Bille.

Niels Kaas (1534–1594), Kongens Kansler. Hans Brev er skrevet til Christoffer Walkendorff og omhandler udenrigspolitiske Forhold.

Christian Friis til Borreby (1556–1616), Kongens Kansler. Brevet, der er skrevet til Jacob Rosenkrantz, meddeler denne, at Kongen (Christian IV.) har tænkt at gøre ham til Statholder i Norge, og giver ham gode Raad med Hensyn til, hvorledes han skal forholde sig.

Corfits Ulfeldt (1606–1664), Rigshofmester, Christian IV.s Svigersøn. Brevet er skrevet under Torstenssonkrigen til Lensmand i Kristianstad Len og Generalmajor i Skaane Ebbe Ulfeldt, ligeledes Kongens Svigersøn, og handler om en Person, som skal sendes over Grænsen til Sverrig som Spion.

Hannibal Sehested (1609–1666), Statholder i Norge og ligesom de to Ulfeldter Kongens Svigersøn. I sit Brev, der ligesom Corfits Ulfeldts er skrevet under Torstenssonkrigen, da han med Flaaden var kommet Baahus til Undsætning, beder han Otto Krag om at være hans Søstersøn Peder Juel, som skal overbringe Sehesteds Brev til Kongen, behjælpelig.

Christen Thomesen Sehested (1590–1657), Kongens Kansler. Brevet er rettet til Lensmanden paa Hald Mogens Arenfeld og angaar Præsten Jens Ostenfeld.

Af Adelsdamer er følgende, hvis Breve spænder over Tiden 1556 til 1660, repræsenteret.

Birgitte Gøye (c. 1511–1574), gift med Herluf Trolle, sammen med hvem hun stiftede Herlufsholm Skole. Brevet, der er det eneste bevarede egenhændige Brev fra hende, er skrevet til hendes Søstersøn Oluf Mouridsen Krognos, som hun formaner til at holde sig fra »den svære Drik«, og fortæller om sine og sin Mands Rejseplaner.

Elsebe Krabbe (1514–1578), gift med Sølhelten Peder Skram. Hun har faaet et Navn i Litteraturen som Skildrer af sin Mands Bedrifter. I Brevet, der er skrevet til Birgitte Gøye under Syvaarskrigen fra Laholm i Halland, hvor hendes Mand var Lensmand, fortæller hun forskellige Nyheder og Rygter.

Karen Gyldenstjerne (1544–1613), gift med Rigsraad Holger Rosenkrantz. Hun var en myndig og virksom Dame, som efter sin Mands Død med Dygtighed administrerede sine store Godser. Hun har dels skrevet, dels ladet skrive største Delen af Visehaandskriftet »Langebeks Kvarthaandskrift«. I Brevet opfordrer hun Birgitte Bille til at skaffe sig at vide, hvornaar en planlagt Rejse til Holsten, hvor Holger Rosenkrantz skulde ledsage Kongen, skal finde Sted, da hun for visse Aarsagers Skyld gerne vil have ham hjemme om Sommeren. Hun fødte i Løbet af Sommeren Sønnen Frederik.

Anne Hardenberg (død 1589), Frederik II.s Ungdomselskede. Brevet er skrevet 31. Januar 1572, kort efter, at Prinsesse Sofie af Mecklenburg, den tilkommende Dronning, med sine Forældre var ankommet til Kolding. I Brevet beretter Anne Hardenberg om en Samtale, hun har haft med Kongens tilkommende Svigermoder, Hertuginde Elisabeth af Mecklenburg, om sit Forhold til Kongen. At Anne Hardenberg paa det Tidspunkt havde faaet Ro i Sindet, fremgaar af Brevets sidste Ord: »...Gud ved, jeg er saa glad og rolig i mit Hjerte, som jeg ikke har været i mange Aar«. Omtrent et Aar efter, 11. Januar 1573, blev hun gift med Oluf Mouridsen Krognos.

Lisbeth Huitfeldt (1551–1609). Hun var som Broderen Arild Huitfeldt litterært interesseret og har skrevet en Slægtbog, ligesom hun har indført Viser i Visehaandskriftet »Dronning Sofies Visebog«. Ligesom det foregaaende Brev er ogsaa Lisbeth Huitfeldts Brev skrevet til Birgitte Gøye.

Beate Bille (1526–1605) var Enke efter Otte Brahe (død 1573) og Moder til Tyge Brahe. Hun blev senere Hofmesterinde hos Dronning Sofie. Brevet er skrevet paa Knudstrup, Tyge

Brahes Fødegaard, i Begyndelsen af Marts 1574. Det er ligesom de nærmest foregaaende Breve skrevet til Birgitte Gøye, som hun havde tænkt at besøge i Næstved, men hun har ikke turdet rejse paa Grund af Vinteren.

Inger Oxe (død 1591), Søster til Peder Oxe. Hun var fra 1572 til 1584, da Beate Bille afløste hende, Hofmesterinde hos Dronning Sofie. Hendes Brev er skrevet paa Skanderborg, hvor hun opholdt sig sammen med Hoffet, til Birgitte Bølle, som var gift med hendes Morbroder Christoffer Gøye. Hendes Skrift er karakterfuld, men grov og uskøn, hvad der synes at være et Familietræk, som blandt andet genfindes hos Peder Oxe.

Mette Rosenkrantz (c. 1533–1588), paa det Tidspunkt, da Brevet blev skrevet, Enke efter Rigshofmester Peder Oxe (død 1575). Som maaske Landets rigeste Adelsdame indtog hun en fremtrædende Stilling blandt Datidens adelige Damer. Hun ejede en Række store Godser og byggede Vallø. Hendes Brev, der er skrevet til Svigerinden Inger Oxe, udmærker sig navnlig ved en højst ejendommelig Retskrivning.

Lisbeth Bryske (1585–1674) er bekendt som Forfatter af Slægtbøger og Vaabenbøger. I det gengivne Brev, som er rettet til Kansleren Christian Friis til Kragerup, anmoder hun denne om at udvirke et Proklama hos Kongen, saaledes at de, der har Gældskrav over for hendes og hendes Mands, Henrik Billes, Slægt, opfordres til at melde sig inden 1625; i modsat Fald skal deres Gældsbreve ikke have Gyldighed.

Thale Ulfstand (død c. 1656) er ligeledes bekendt som Slægtbogsforfatterinde. Det gengivne Brev til Otte Krag angaar direkte hendes slægtshistoriske Interesse. Brevet er skrevet under Torstensonkrigen (jfr. Brevets Slutning). Brevet har været lukket ved Sammensyning.

Birgitte Thott (1610–1662) var Datidens lærdeste Dame og kendt som Oversætter fra Tysk, Fransk, Spansk, Engelsk, Latin og Græsk. Hendes største litterære Bedrift var Oversættelsen af Seneca. Det gengivne Brev er skrevet i Sorø, hvor hun tilbragte sine sidste Aar, efter at hendes Gaard Tureby var blevet ødelagt i Krigen. Hun anmoder heri Kongen om forskellige Begunstigelser fra Sorø Akademi. Brevet er paategnet en varm anbefaling af Jørgen Rosenkrantz, Hofmester for Sorø Akademi.

Brevene er gengivet i omtrent naturlig Størrelse. Transskriptionerne er saa nøjagtige som muligt med Hensyn til Ortografi, Tegnsætning og store og smaa Bogstaver, det sidste dog med et vist Forbehold, da det kan være vanskeligt at skelne mellem store og smaa Bogstaver i Datidens Skrift. Opløste Forkortelser er angivet ved Kursivering. Supplering af Teksten ved Beskadigelse af Forlægget eller ved Begyndelsen eller Slutningen af en Side er i skarp Parentes. Udfyldning af Teksten ved Overspringelser af Ord eller Bogstaver er derimod betegnet ved rund Parentes.

1524 Oct. 8

7-24. Bille

1524
 Deffbandichs forlyog ocht aler tve flur ynd
 om vortz flur bastreff morder vortz atz jor
 sz forstet atz ynd gud alssam metiste and
 omst dgu gluck samtygd tve dyos atz pfor
 flur pfor morder vortz atz nes 7 onsbare
 dga bsd ger bumer atz tve pfor pfor lery
 tve ger pfor vortz atz de drey aff tve
 vortz vortz tve pfor atz atz dem pfor
 aff lary tve atz pfor som mynt
 pfor same pfor faren dem dga vil vortz
 pfor. same dem my vortz atz fomer
 ger pfor pfor atz vortz dyos dyos
 atz tve pfor dgu fad atz han vil tve
 dyos tve atz tve pfor same pfor om
 tve atz vortz lary atz morder

tve om 7 my dyos tve alssam metiste
 atz vortz atz morder pfor sama pfor
 dyos om om tve gluck atz pfor
 atz fad dyos atz mynt vortz
 atz pfor vortz vil atz pfor dgu fad atz
 morder tve pfor vortz morder atz vortz dyos
 atz tve tve om om atz tve om atz
 vortz pfor dem atz tve atz vortz dem
 pfor vortz dem om om om om om om
 atz vortz

Nr. 2. Begyndelsen og Slutningen af Brev fra Esge Bille til hans Hustru Sofie Krummedige, 7. Oktober 1524.

32

vordis oc facit hyls altid forsend ind i bria mogens
 velis vi gornis hanc mit sova tog gada liggod and for
 soo for yse ar andi vobolis ofes som de soles syor at vi jeli
 hand vabur yse for hand ee sova stest at at vi jeli
 hand vabur voo vdi. alu vfor dionelis stadi da m
 de vdiu at vi hanc taget kong kystens stb or hanc
 mangre fangre or vil vi stadi fanna fangt hinc m sovi
 stb or hanc to anden floda af vdi dar ofes ystbe
 or vil vi forsva y mildom stadi or landene sovi
 long at to anden floda fomm m konglig ma blyf
 folk thjalor puaopta som de fomm or vandi blvoo
 aboo da vil vi vobolis fanna or vdi so tog y m ero
 or to vi lome or beder des to at de vil vi fua
 vi vobolis de vdi stb
 m tog alfoopt or
 at hand skal jeli fangre
 ande fua and vi baliu to mogens vil
 m jeli ante y sove tid at p tog vil man for
 lad tog vobolis vi vdi y hanc stend tog vil or
 vil vobolis fua vdi vdi som des hand voo
 at vil or vobolis y m tog vdi al vobolis bifa
 stend for vobolis vdi y ystbe Holowu daga or
 Rind y y

Peder Skram

1532 7/4

Nr. 3. Brev fra Peder Skram til Mogens Gyldenstjerne.
2. April 1532.

1542. NB. Fr. Stygge Krumpens søngel Knud til Knud Ruden 1542
(ad videtur)

Bogligejre No. 12.

X

Handwritten text in a cursive script, likely a letter or legal document. The text is dense and difficult to decipher due to the handwriting style. It appears to be a formal communication, possibly a summons or a legal notice, given the context of the document's title and the use of 'NB' and 'ad videtur'.

Handwritten signature or name at the bottom right of the page.

1542 25/7

Nr. 5. Brev fra Stygge Krumpen til Knud Rud.
25. Juli 1542.

Godi mittis minn Suette fuzzi brodia
Eftir sigt vinnu daginn 14. April 1558
tiss þann 1558

Otte Rud

Hi tinnis iud sig bette
at þu skaltinn annad en þu ma
Eftir migid þinn, og indij tyngu
blift þinn Eftir þu og þu þu þu
þu þu þu þu þu þu þu þu þu þu
þu þu þu þu þu þu þu þu þu þu
þu þu þu þu þu þu þu þu þu þu

Hi tinnis þu þu þu þu þu þu þu
þu þu þu þu þu þu þu þu þu
þu þu þu þu þu þu þu þu þu
þu þu þu þu þu þu þu þu þu
þu þu þu þu þu þu þu þu þu
þu þu þu þu þu þu þu þu þu
þu þu þu þu þu þu þu þu þu
þu þu þu þu þu þu þu þu þu

uffert his Christian stor
shall pitt friduck or daz
shall or pitt or shall stor
thz same boy boy thz andri
mark sticht id thz vils
nu thz tale mit mynt
mistren vi hindings vi
E mangi pan ar noft shall
vi for hinder kmod my
naadigt En frintzen og
vigh or dem mrispane in
ding ind fra thz thz
mit luffin god agtung pan
alings or holt thz stilli thz
shall vil fra yderrid byk
De vil sig E my and
biffalle Odft darffiff tindi
Dost Dag dar 2 — 1559

Johan Friis vill
Ejplagg 2

1574 april 9

49-177

I have thought of this many a time
 because of your city very necessary
 by buying things for us in town in
 the 2nd & will thank you for
 for my officer's sake who for
 good from day in for just
 us for us of let for himself
 that found sufficient by all my
 parts we all with my expenses
 with hand good will be after
 most careful we long to see
 plenty with from every way
 found on by loss of force due
 to us & in fact all were held
 my with my time for our my
 in fact we will let us mind after the
 of this for will we suffer by all
 we respect all of first our time was in
 found we have my paper no time on with
 better by of some parts by long found of us
 long find 1574

P
 Oxen

Nr. 9. Brev fra Peder Oxe til Birgitte Goye. 9. April 1574.

Bill. Tyge Brahe 67
S Magnifici Dñe Rector, Clarissimiq; viri Haf-
niensis Academia vnerandj professores, quod
vnanimj consensu, singulari vestro favore
impellente, me nihil tale a vobis expectan-
tem Rectoratus honoribus Insigere &
in Reipub. vestra Litterarum per subsequen-
s Annuum tempus Administratorem
eligere non dubitaueritis, vobis omnibus
& singulis reuerenter habeo gratias.
Ego vero praterq; quod me tanto officio
digne sustinendo minime idoneum de-

Deus Optimus & Aeternus, auctor omnis
Scientia & Veritatis vos vestraq; studia
in suum honorem & publicj bonj
utilitatem diu clementer conseruet.
Valete. Datus in Insula Huiena
Maj die 21 Anno Christj 1577.

Mag. & Exc. V. Amanuiss.

15 Tyge Brahe

1587.

Wor Hojeste Werd/
Minne Lieve gode Broder mi gaffne
thi thom aft skilling for sig, so
bleff giort Di Gjern, Wille thi
giort so well, so wude mig en
Copie thi aft, Mer so mi nytte
vnde, Thant mig vil, giort
an thom er giort paa, Di
Gjern, De giort Dag Jande er
Dateit, Aan giort thi well,
Minne Lieve gode Broder J mest
wille sig gaffne sig giort atup vil
list so Diell Di skilling, so mig
men, i giort Wille swer or
wontlast, Copie fast 26 octob. 87

C. Walkendorff

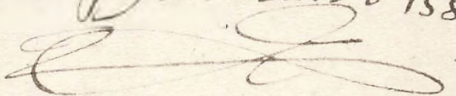

1587.

6. Nov.

311

kære Christoffer, besunderlig gode ven, End al
 mestligste være alind mett 1889, benær 1889
 fran alle ont, Ors Gaff saa med gitt ere ors
 tack for alle godt, ors sinderhigen for 1889
 gode sinderhigen, Jeg ma behende, att ieg
 well kunde kude, att 1889 Dantziker motte
 fange nogen beloning for 1889 gode
 virdige, Godis ors att 1889 arst Romer
 ikke alle ved yning, Er 1889 veist, att
 1889: Sig mig, og er Romer tillagd, 1889
 will 1889 ors freide, att Gaud bliffier
 Konge ved Polen, men ieg kand tænke
 att Gaud will bliffie ~~1889~~ liggende
 1889, ors binde sin syster ved, Jeg Gaff
 tier mig veist fra netter Gør paa tybische
 offier skiffet smelkom min Morbroders Gøst
 ors Gauds ven, Mig Gaffie ingen 1889
 for uden 1889 ganske ere, var noget forkomer
 skul 1889 fange 1889 att vinde, ors gibe al
 ind givne. Giv 1889 kand vore 1889 mett, Ors
 will Gaffie 1889 gud aldermestligste befalinge
 CC Tybisch, 1889 vj dag 9bris. aar 1587

Niels Kaas

1645 4/3

~~Herr~~ Secretarius Krag.

Dette Gjører allene at den her
 Jamme om Meis fange Mørsk; men
 yndeligst og min- / stude brodmiløye
 Gjæmte of sincere affection; og Gjører
 at alle omlydint is for mine min fraa
 Mærke fraa Gøst. De Rind fide
 hi signilent atte om givninge; for
 i saa fin fine Meis Continueres
 Conferen mi fide gode Mørsk; fide hitte
 Herr Secretarius Krag nu Meis alene
 Occasion Meis min Digtelse nummer
 at Bredt Jone morsk; hi lide hi
 at; atter for for Meis for Mørsk for
 kong: Maj: min brostir Mørsk og
 at of Meis; Meis helilige afste
 u; atter for gode Mørsk menter
 ind offan part an Gjører of. Herr Secretarius
 Krag fide Meis for alle gode om
 Meis Gjører for om fange to
 gior; og brolte min Digtelse til
 go foylit; of so for Meis for

Herr Secretarius Krag

Hans Gjører Meis
 Meis Hannibal
 Sehested

Baknis
 4 Martz 1645

Nr. 16. Brev fra Hannibal Sehested til Otte Krag.
 4. Marts 1645.

Sine Mogens Arendfeld, vinder
 sig gode men, Helt min
 Venlig hilsen, Høflighed og
 Bødelst Hver den godt
 giffue Jeg fandt den liden Lichen
 de 20 M. Jær opførelse for
 and Intercession af hude Høflighed
 pliation, Krægt der om 2000. 200
 fandt Mijst er naadigst til færd
 att den Tietals til færd som er
 befuler maan anslaa indie by liden
 giffue er færd, og fandt de smidde
 sig, beflitte sig att forena sig med
 den 20 fandt vognførte de 2 byen
 og fandt for luffen 2 men igt med
 den ind fandt Mijst sig med maan
 digt endere, sin liden fandt Mijst
 for befuler att end fandt med
 der som fandt nu liden befærd den
 fulignest, att de liden medde voge
 bedre viligt 2 byen den maan den
 att yngre befuler fandt fandt
 god Allendigt
 Liv. den 26 August. 1655

J. Thomsen
 m. p.

Naagt snart der som dett skils
for saa jeg giorno detod kunde
gaa for jeg di halger skal ny
jeg vilde giorno hant harron
himmis i samer for cosag skils
som jeg ike skrifte hand
had mig in vidett som jeg tron
dig til jeg ger altid giorno hris
du hant coere tiert ny vill
her ny haffis dig gud / dning
tyste besalkendis til siel or hiff
at hris dig tiert or ger cool
sa sig hrestaffor in gado weta
paarmis coere aff bighelm
sondag. sennodst d 1571

Karen halger noster hant
vora hant

gierde i den sag men is loffned
og duett att dett Bille bliffue wt
melde i alle mindre anders Brev er
sommer igen for udloper bliffue
og bliffue i Bolding man dett Brev
die dengle der for i dag vilde i
for vore gude og Christen med
med dett end Guden eller Liden og
om i Guden forer alle die bliffue
ieg Guden bliffue eller vil og Guden
eller Liden og om i Guden vilde
min Boder indby vester Guden loff
med meg att Gude og dett Brev forer
meg eller Gude i Guden i for Guden
vilde i og bliffue med vil Guden
forer i venter eller Guden att lands
min i Guden forer end vore med
att att min Gierde lenges eller eller
og for lenges i for fast for so forer
in Christen forer eller forer igen
ieg Gud og for Gud med Guden Bogord
Guden ieg Bille Gode med die
perer og forer da Gud Guden med
att ieg Bille Gode dem og vante
meg dem Guden der for dett vore
Guden ieg vore in og att min in
forer Guden eller den almeeste Guden
Guden vester Guden forer og vester
eller forer att vore Gode vil fier og
Liden og vore vore att forer og Gud
Guden vore ieg er for Gud og vore i
min Gierde for ieg in Guden
vore i vore man Guden Guden
voren forer dug vore for Guden

" 5

anne
Hardenberg

Nr. 21. Slutningen af Brev fra Anne Hardenberg til Birgitte Gøye. 31. Januar 1572.
Til venstre Anne Hardenbergs Underskrift i Brev til Birgitte Gøye.
19. September 1565.

og fandt isse gilder skriftend eller till hior
vordt fast som meg lungest røter eller gind allid
mesteste giffne adt jeg maa finde eller gibe
og glad vordt gind frøgt i nar fang gode vill
ge er og fandt vill frige hilsend mijin allid
hiorvostte mæsthen ieg vill in isse lunge
romage eller med dems mijin ringe skriftend
mend vill gannst i dnujlgem bode vordt
i vill isse fortænde meg mijin parvte og
omde skriftend for di ieg isse fandt gind
iffne saa vordt som det bode art vordt og
i aft. huffner forstillet mend dog stalt gind
vordt mijin vordt ad der som det vordt vordt
mind magt og ieg hinde givt nogen tingost
i hinde vordt hior med da vordt ieg find
der saa vordt till som for min hiorvostte
som ieg vordt pligtig er det hiorvostte gind allid
mesteste hiorvostte ieg in og allid vill faste
der befalend fandt hior og bode vordt hior
stgord og findt vordt min mæstte hior
vordt med mange hior gode vordt daten hior
Den 31 dag maj 1573

Lisbeth Huitfeldt

Som mig la maet yaa/gud vere loffuett
ieg fick gods fræs off gnyss uade sua gud
offg daa aared mig till mestad till deg sau rose
ieg icke skinn der offuett sa lunge di igr
skrifsted mig att issen skilt komer tyff att
Jeg skilt icke skinn komer till hage igten
for driff iss skinn skiffet sa vel igr icke
leng forholde deg my den mine skiffuett
men du skilt alle mine dage skind mig
for din skilt skiffet es vel of my un of
alind skiffet deg my dit of tyff den of
mestige gud skiffalend han ind off att
find snart skilvord of glude gize vel
of sig din Jomfru mange ^m gode vord
of forhem icke mine datter Jomfru beate
men sig tynt of mange ^m gode vord
lad min skuffe tyge of Jomfru sig bod
deg of din Jomfrus mange ^m gode
vord of skiffuett du of dag maring an

Beate
Sillo

1574

med for din gode for
der og ingen bil skal
og på ty hene og stue
der med alle vel gæst og
lunge sand beklind
my mager lyfte og vel
fast hær til sig at liv at
bæder og gerne med
ad de ikke vel for kiste
med myn fort skive
else er skive selv fort
da er minnes og for
to for best at bæder
og og gerne og de vel
gæst den vinder at
for myn mæder at
dine minne og mæder
nær på minne vider at
gæst og og selv m
og nær mæder
danne skive selv den
sinne skive og mæder
skive my gæst

94

et in Reipublicæ vestræ litterariæ per subsequens Annum tempus Administratorem eligere non dubitaueritis, vobis omnibus et singulis reuerenter habeo gratias. Ego vero præterquam quod me tanto Officio digne sustinendo minime idoneum ag[noscam].

— — — — —
Deus Optimus et Æternus, autor omnis Scientiæ et Veritatis Vos Vestraque studia in suum honorem et publicj bonj vtilitatem diu clementer conseruet. Valete. Datæ in Insula Huena Maij die 21 Anno Christj 1577.

Mag. et Exc. V. amantissimus
Tycho Brahe

Nr. 11.

Brev fra Arild Huitfeldt til Christoffer Walkendorff 3. Februar 1579. Han meddeler forskellige Ordre fra Kongen og giver udenrigspolitiske Oplysninger. (Christoffer Walkendorffs Arkiv).

Jhs.

Kieere Crestoffer Wallkendorpf. frende och synderlig gode wen. Nest tacksigellße *met* en willig thienniste for alltt gott. Giffuendis dig wenligen att wiide Att Kon: Matt Minn Naadigste herre er begerendis attu strax wforsømmeligen *met* ett egitt wist bud willtt hiid forskicke en liden bog hans Naade anthuorede dig senisten som er pfalttz greffuens bekiendellße huilkitt jeg dig epher hans Matts willge jcke haffuer kund forholde, Ydermeere sender ieg dig Kon: Matts breff till Tyge Brade ottißen om dennd wnge herris Natiuitett att giøre att *thet* maatte Sendis hannum tillhennde. Simmen Surbecks borgemester breff¹. Skal jeg fj dig epher, this ligiste *thet* ferrosche breff² jnden en dag eller ij. Och will jeg *her* fran afferdige the breffue om Skybs thøermend, Sauffskierer, Och till lensmendene epher din optegnellße³,

Wed Jntid Noytt anditt ennd att bispen aff Menz och Collne *met* andre Keyßerens sendebud handle om fred i Nederlandene och erre forßamblede till Collne, Tyll Wyen offuer byen er Seett ett himmellthegenn, En Stoer Mand *met* en Sortt Kyrriß och alld sin Rüstning. gudt affuende alld ond betydellße hannum will ieg nu och alltid haffue dig befallitt aff Colldinghus 3 feb: Ao. 79

A Huitfeldt

Nr. 12.

Slutningen af Brev fra Christoffer Walkendorff til Erik Walkendorff 26. Oktober 1587. Han meddeler sin Broder om en Godsstrid med Anders Bille. (Erik Walkendorffs Arkiv).

[oc handt] wor mögitt wredt

Minn kiere gode Broder nu haffuer thu thenn aff kalling hos teg, som bleff giortt *her* i byenn, wille thu giøre so well, oc wnde migh enn Copie *ther* aff, eller oc nu *met* thette budt *scriffue* mig til, huadt aar thenn er giortt paa, *her* i byenn, Oc huadt dag handt er daterit, thaa giør thu well, Minn kierre gode broder *her* mett wiill ieg haffue teg gudt almægtigste til liff oc siell befallit, oc migh mett, i guds milde frøct oc wenskaff, Køpe(n)haffn 26 octob. 87

C. Valckendorff

¹ Simon Surbek blev indsat af Christoffer Walkendorff som Borgmester i København 26. Jan. 1579. ² Jf. kgl. aabent Brev af 4. Febr. 1579, at Mogens Heinesen og hans Medredere alene maa besejle Færøerne. ³ Jf. kgl. Missiver af 4. Febr. 1579 til Lensmænd og Købstæder om at sende Tømmermænd og Savskærere til København.

Nr. 13.

Brev fra Niels Kaas til Christoffer Walkendorff 6. November 1587. Han meddeler sin Mening om udenrigspolitiske Spørgsmaal. (Christoffer Walkendorffs Arkiv).

Kiere Christoffer, besynderlig gode wen, Gud aldmchtigste were altiit mett theg, beuare theg fran allt ontt, Och haff saa möggitt ere och tack for allt gott. och synderligen for thin gode schriuelsse. Jeg maa bekende, att ieg well kunde liide, att the Dantziker motte fange nogen belønninge for theris gode wilge, hobis och att theris acht kommer icke allt wdj pung. Er thett wist, att *Hēr Sigismundus* er kommen tilbage, Tha will thett och fieile, att hand bliffuer konge wdj Polen, men ieg kand tencke att hand will bliffue liggendes ther, och biude sin syster wd¹, Jeg haffuer nu weritt fem netter her paa tirsbeck offuer skiffte emellom min Morbroders² høstru och hans børn, Wij haffue ingen thidinger wden the gamle ere, nar nogitt forekommer skall thu fange thett att wiide, och giør altiit gierne huess thu kand were thient mett, och will haffue theg gud aldmchtigste befalendes Ex Tirsbeck, thend vj dag *november* aar etc. 1587

Nils Kaass

Nr. 14.

Brev fra Christian Friis til Borreby til Jacob Rosenkrantz 19. December 1607. Han meddeler, at Kongen vil gøre Jacob Rosenkrantz til Statholder i Norge, og i en vedlagt Seddel giver han ham forskellige Vink om, hvorledes han skal forholde sig. (Jacob Rosenkrantz's Arkiv).

Min gandske wenlig helsen deg forsend *met* gud. Kierre Jacob Rosenkrantz, oc min kierre suoger,³ gud aldmchtigste werre althid hoeß deg oc haff tack for aldt gaatt oc skaldt du finde meg din wen oc broder, wdj alle de maade jeg deg tienste kand beuiise. Jeg giffuer deg wenligen att wiide, att K. M. wil giørre forandring paa Aggershuß lhen, tilkomstig philip Jacobj dag⁴. Saa er hans M. willie, att du same lhen, oc Stadtholders befalling deg skulde paa tage, haffuer meg ocsaa N. befallett deg *det* att tilschriffue, Thj beder jeg deg, attu *met* dette neruerrendis bud, deg her paa wilde erklere, att hans M. kunde wiide seg der wdj foruarett⁵. Du skaldt *det* jngen menniske obenbare jcke heller din egen høstru, fordj *det* skal holdis stille jndtil emod tiden. Gud aldmchtigste befaller jeg deg. Aff Kiøpnehaffn den 19 De. Anno 1607

din gode wen
C. Friiß
egen hand

Paa vedlagt Seddel:

Jeg raader deg fuldkommelig, attu icke K. M. Naadigste begering vdslaer⁶, Men deg fornæ Stadtholders bestilling i gudz Naffn paa thager. 1. *det* er en Eragtig oc gaffnlig Standt. 2. du kandt tienne ditt federne rige, *det* est du pligtig att giørre. 3. Skulde *det* vdslaes aff deg, da er att formode, att surseen, oc Vnaade wilde efftherfølge. 4. *det* er en tienste, som mand kand komme fra egen, *met* god lempe, Naar mand haffuer werrett der

¹ Sigismund, Søn af Johan III. af Sverrig, blev 9. August 1587 valgt til Polens Konge og rejste 12. Sept. til Polen, hvor han i December blev kronet. Hans Søster Anna ledsagede ham paa Rejsen til Polen, hvor hun blev 2 Aar. ² Iver Lunge til Tirsbæk døde 24. Marts 1587 paa Tirsbæk. Han var dog ikke Niels Kaas' Morbroder, men hans første Hustru og Niels Kaas' Moder var beslægtede. ³ Christian Friis' Hustru Mette Hardenberg var beslægtet med Jacob Rosenkrantz' Moder. ⁴ 1. Maj. ⁵ Det blev dog ikke Jacob Rosenkrantz men Enevold Kruse, der blev Lensmand paa Aggershus og Statholder i Norge. ⁶ afslaar.

femb eller sex Aar. Naar du skriffuer meg til egen, da skaldt du høigligen tacke hans M. for slig ahnmoding, Oc aldels Inthet skal staa i breffuett, vden det som kand leßis for hans M. ord fra ord. Wildt du ellers skriffue meg til, da skal det werre ett bybref. Vale

Din gode wen
C. F. *met egen hand.*

Nr. 15.

Brev fra Corfits Ulfeldt til Ebbe Ulfeldt 26. Januar 1644 om en Person, som skal sendes over den svenske Grænse som Spion. (Ebbe Ulfeldts Arkiv).

Monsieur

Après toutes salutations et offres de mes assidus seruices,

Denn person ved naun knud stensen er afferdigid til Sverrig der nogid att forrette, som ligger macht paa, huorfor min kierre fetter ville fli hannom fri offuer grendzenn, ind vdi Sverig och hand maa handle vel med hannom, och loffue hannom alt gott om hand holder sig vel, hand er en Svensk, och mand skal fixere en skielm med en skielm, nor hand komer tilbage igien, skal hand ledsagiss heneder igien, icke som en fange menss som en fri mand, dog skal mand see til att nor hand komer igien och presenterer sig vdi Christianstat, att hand med ingen omgaaess och taler med ingen vden med Gouverneuren selver, hand maa intid fattiss om nogid nu hand drager hen, menss handliss vel med. dett importerer et ne faut faire aucun bruit de sa personne.

L'éternel vous conserue ensemble tout ce qu' aymez

Monsieur Vostre tres affectionne
seruiteur
Corfitz Willfeldt

Kiøbenh. den 26 jan 1644

Nr. 16.

Brev fra Hannibal Sehested til Otte Krag 4. Marts 1645. Han beder Otte Krag være hans Søstersøn Peder Juel, som skal overbringe Sehesteds Brev til Kongen, behjælpelig. (Otte Krags Arkiv).

Her Secretarius Krag.

Dette thiener alleene att erindre hannomb omb woris forige wenskab; men forstekres(!) aff miin stedze beredwillige thieniste och sinceer affection; ey thuiiffendis att ombskiønt ieg formedelst miin fraawærelse fraa hoffue icke kunde hiidentill signaleret dett med gierningen; hand jo paa siin siide wilde Continuere och Conservere mig sitt gode wenskab; huilkett Her Secretarius Krag nu wed denne Occasion vdi moed miin Systemsøn nærwerende Peeder Juell merckelig kand lade kiende; dersom hand ham vdi hans werff hoes Kong: May: miine breffue vnderdanigst att offuerleweere; wilde beleiligen assistere; Deeris foreldris gode Wenskab meriterer end ochsaa saadan thieniste och Her Secretarius Krag skall derwed forobligere bode miin Swoger Erick Juell och mig samptt giøre sig bemelte miin Syster Søn tilbørligen forplict; och dog forbliiffuer stedse

Hr. Secretarii Krag
Hans thro thienstwillig
wen Hanniball
Sehestett

Bahuus dend 4. Martij 1645.

Nr. 17.

Brev fra Christen Thomesen Sehested til Mogens Arenfeld 26. August 1655. Brevet angaar Præsten Jens Ostenfelds Forhold. (Mogens Arenfelds Arkiv).

Kiere Mogens Arnfeld, synderlig gode wen, Nest min wenlig hilsen thacksigelse och erbydelse thill all^t gott, giffuer jeg hannem wenligen til kiende, Att M. Jens Ostenfeld har med Jntercession och vnderthanigste supplication, bragt det saa wiit att hans Mayt er naadigst tilfredtz att den tiltale til hannem som er befahlet maa anstaa jndtil hyldingen er forbie, och hand dismidlertid skall beflitte sig att forene sig *met* dem aff hans sognefolck der j byen som hand har leffuet j wenighet *met* saa wil hans Mayt. sig wider naadigst erklere, huilcket hans Mayt. har befahlet att lade *hannem* wide. Dersom hand¹ nu kunde befordre dene forligelse, att der kunde worde nogen bedre rolighet j byen daa waar det att ynske, befahler *hannem* her*met* gud Allmectigste

Kiøb: then 26 August. Ao 1655

Ch Thomesen
mpp

Nr. 18.

Slutningen af Brev fra Birgitte Gøye til Oluf Mouridsen Krognos 3. Oktober 1556. Hun advarer ham mod Drik og fortæller om sine nærmeste Planer. (Kgl. Bibl. Bøllings Brevsamling D. Fol. 122).

[uell høligen haffe rade och pa ded troligeste formannt deg ad du holle deg aff aff(!) denn suare drök du kann ik (tro) sa tytt som dynn moder søreleg bek(l)afer deg for wy wide] wel huad skade ded gør deg y f(r)emtidenn jeg kann no ik wider skryuue deg menn well hobe dynn til komst her(l)of och jeg kam her y afthenn och drafer pa manddag tel dett brø(l)op Erik Rosenk och Margrett Børes d(a)tter² der møder dynn moder³ herlof och jeg agther ad blyuue y lunn y winther der som du d(r)afer denn wey henn ad du da uelt tale *met* oss jeg wel no haffe altenngst beslutend her(l)of lader sye deg mannge C C gode nather denn allmezt(i)ghe gud befal(e)r jeg deg hans hele⁴ enngel were dynn ledsager mynn iomfrue⁵ l(a)der sye deg mannge C gode natter skrefe(t) y købennhafenn løferdagenn efther santhe mekels dag etc 1556

Berthe gøy

Nr. 19.

Slutningen af Brev fra Elsebe Krabbe til Birgitte Gøye 24. Oktober 1566. Hun fortæller om et Bud fra Sverrig til den franske Gesandt, som Peder Skram har givet Lejde, og om Rygter om forskellige Adelsmænds Død. Kongen har nægtet Peder Skram at forlade Laholm. (Herluf Trolles Arkiv).

¹ o: Mogens Arenfeld. Der var rejst Tiltale mod Jens Ostenfeld, Sognepræst ved Sortebrødre Kirke i Viborg, og hans Fader, Borgmester Peder Ostenfeld, for Mislighed m. H. t. Capellaniet ved Sortebrødre Kirke. Der kom imidlertid et Forlig i Stand mellem Præsten og Borgerne i Viborg, og ved Missive 20/11 1655 fik Arenfeld Ordre til at lade Sagen falde. ² Erik Axelsen Rosenkrantz og Margrethe Børgesd. Ulfstand. ³ Eline Gøye, gift med Mourits Olufsen Krognos, Søster til Birgitte Gøye. ⁴ hellige. ⁵ Birgitte Gøye havde ofte adelige Jomfruer i Huset hos sig.

..... hagne sc^reffuett hanom tyll, oc begerde leyde til dendt frand¹boss legatt¹ mett kongen aff Sueryges breffue till hanom huelken her peder hanom icke torde ver^e² ham men sende hanom en sc^riff^tlig leyde hid tyl slottet saa vylle hand fremdelles mett syne egne bod leyde hanom til kon maitt saa lod her Peder nogre aff syne suene ryde tyll lane merckett³ att følle same suenske sende bod hid och strax om naatten, lod en vore suene ryde tyll falkenber epter franszosens bod⁴ oc lod hanom hid hentte saa fuldes de bode att her fran i tijssdags oc til kon maitt Oc me(n)tte samme suenske sende bod att dend suenske adell velle endeligen haffue fred oc sagde hand och att dend tyd Grers trudbøn kom op jgen⁵ ta laa her Claus aagesøn⁶ beffegtt⁷ oc gers bleff strax beffegtt mett oc bleff død och Henicke Tørno bleff och død⁸ oc sagde att her Claus laa end nu oc var fallen ett hull i hans syde vnder hans arm oc begynder nu først att sede noget op oc strax hand blyffuer tyll pas komer hand her tyll landet⁹ er oc her Claus Chrestenbøn død oc her Gøsty Olbøn¹⁰ etc hier^tte Kere søster jeg kand deg oc icke forholle att vy haffuer fanget sc^riffuelse igen fran Kon matt att hans naade ingenlunde vell forløffue¹¹ her per der fra saa bere voss dett gud jeg kand her icke mer om skriffue men tu fynder meg for tyn hulle søster imen jeg leffuer oc beffaller deg tend alldmectigeste gud mett siell oc lyff myn hierte kere søster gør vell oc send myn søster mette rosbenkrantz¹² tette breff datum lauholm tend 24 october ar mdlxvi

elßebe Krabbe

Her Peder lader syge teg m gode natter gør vell [oc] sc^riff meg naar teg bod ..... [h]ure Børe¹³ lyder gud ved tend sorig jeg har for myne søner¹⁴

Nr. 20.

Slutningen af Brev fra Karen Gyldenstjerne til Birgitte Bølle 18. Marts 1571. Hun beder hende skaffe sig at vide, hvornaar Kongens Rejse til Holsten skal finde Sted, da hendes Mand skal med, og hun »for Aarsag Skyld« gerne vil have ham hjemme i Sommer. (Christoffer Gøyes Arkiv).

[attu wille lade mig widett om dette holste tog ganger for sig] nogit snart der som dett skule skee saa ieg gierne atted kunde gaa for ieg¹⁵ di holger skal met ieg wile gierne haue hannem hiemme y sommer for wrsag skyld som ieg icke skriffue kand lad mig nu widett som ieg tror dig til ieg gør altid gierne huis du kant were tient met will her met haffue dig gud almightyeste befallendis til siel oc lifff Alt huis dig kiert er gør wel oc sig chrestoffer¹⁶ m gode neter paa myne wegne aff bygholm søndag for medfast anno 1571

Karein Holger rosenkrantz
egen hand

¹ Den franske Gesandt Charles Dançay arbejdede paa at faa en Fredsforhandling i Gang mellem Danmark og Sverrig. ² værge, o: nægte, afslaa. ³ den svenske Grænse. ⁴ I det foregaaende er omtalt, at Gesandens Bud var rejst til Falkenberg for at træffe det svenske Sendebud. ⁵ Gregers Truidsen Ulfstand havde sammen med flere andre fangne Danske faaet 3 Maaneders Orlov fra sit svenske Fangenskab for at underhandle om Udveksling af Fangerne. Da det ikke lykkedes, vendte han tilbage igen sammen med de øvrige, hvoriblandt Ritmester ved Hoffanen Henneke Tørnow, som nævnes nedenfor. ⁶ Ritmester Clas Åkesen Thott havde været Fange i Danmark, men fulgte med Gregers Ulfstand til Sverrig for at overbringe Kong Frederiks Tilbud om Udveksling af Fanger og med Forpligtelse til at vende tilbage, hvis Tilbudet ikke blev modtaget. ⁷ smittet af Pesten. ⁸ Rygterne om, at de to danske Adelsmænd var døde, var dog urigtige. Gregers Ulfstand og vistnok ogsaa Henneke Tørnow blev senere udløst af Fangenskabets (H. T. 5. R. II. 624). ⁹ Clas Thott vendte dog ikke tilbage til Danmark. ¹⁰ Det er rigtigt, at Clas Christersson Horn var død, derimod døde Gustaf Olofsson Stenbock først 1571. ¹¹ fritage for Tjenesten. ¹² Mette Rosenkrantz, da Enke efter Sten Rosensparre, senere gift med Peder Oxe, var Elsebe Krabbes Søskendebarn. ¹³ Børge Trolle, Birgitte Gøyes Svoger. ¹⁴ Flere af Elsebe Krabbes Søner døde i Løbet af 1566. ¹⁵ Fejl for sig. ¹⁶ Christoffer Gøye, Birgitte Bøllens Mand.

Nr. 21.

Slutningen af Brev fra Anne Hardenberg til Birgitte Gøye 31. Januar 1572. Hun fortæller om sin Sammenkomst med Hertuginde Elisabeth af Mecklenburg. (Herluf Trolles Arkiv). Underskriften til venstre er fra Brev 19. September 1565. (Samme Arkiv).

[ieg lod h n¹ formerke mytt] hiertte y den sag men h n loffued meg hartt att dett skulle bliiffue wf[or]merke y alle maade anders beng² er kommen ygen saa brøloped bliiffuer nu besluttet y Koliing nar dett skall werre dii drager der fraa y dag wiille y nu saa well gøre och skriiffue meg tiill mett dette bud huorlen eder liider och om y haffuer faaed alle dii breffue ieg haffuer sk(r)effued eder tiill och huorlen eder liider och om y haffuer talled mett myn broder³ iakop wlfeldtt haffuer loffued meg att hans eged bud skall førre meg eders breff y huad y faar⁴ hannom wiille y och skriiffuer(!) meg tiill huor snartt y wentter eder hii[d tii]ll laned myn a k⁵ farsøster gud wed [att] meg aff altt mytt hiertte lenges effter eder och for lenges nu saa fast før ieg faar nu skriiffuelse fraa eder ygen ieg lod och for hørre mett Hans skogord⁶ huorlen ieg skulle holle meg mett dii perler och smøker da lod hand⁷ siige meg att ieg skulle beholle dem och wntte meg dem gerne der som dett wor møged beder ieg well nu och altiit myn a k farsøster⁸ haffue eder den almetteste euig gud befallendiis hand sparre och beuare eder fraa altt wntt bode tiill siell och liiff och wne wos att (findes) snartt och glad gud wed ieg er saa glad och roliig y mytt hiertte som ieg icke haffuer werre y mange aar skreffued huedeholem⁹ tars dag nest for kyndermys

a h

Nr. 22.

Slutningen af Brev fra Lisbeth Huitfeldt til Birgitte Gøye 31. Maj 1573. Hun længes efter at se hende og undskylder, at hendes Skrivelse ikke er bedre. (Herluf Trolles Arkiv).

och kannnd iche hillder schriffue eder thill huor retth fasth som meg lenngeß epter eder gud alldmegtete giffue adt jeg maa finde eder hilbred och glad wdii gudz frøgtt y nar hans gode willge er och hannnd will føige thidenn mynn allderkierrreste morsther ieg will nu iche lennger wmage eder med denne mynn ringe schriffuelß menn will gannske ydmygligenn bede eder om y will iche fortenncke meg mynn kaartte och onnde schriffuellße for di ieg iche kand schriffue saa well som dett borde att werre och y aff (meg) haffuer forskylltt menn dog skall gud wide mynn willge ad der som dett war wdy minn magtt och ieg kunde gjøre nogenn tingesth y kunde werre thiennt med da wille ieg finndes der saa willig thill som for min kiødelig moder som ieg well pligtig er dett kiennde gud alldmegtete huillchenn ieg nu och alltid will haffue eder befaledenndes hand spare och beware eders karskhed och sundhed well Min moder¹⁰ lader helsen eder med Mange tusend gode nether datom lilø¹¹ Denn 31. dag may 1573

Lisebett huetfeldt

¹ hendes Naade, 2: Hertuginde Elisabeth af Mecklenburg, Kongens vordende Svigermoder, som havde haft et Møde paa Hønborg med Anne Hardenberg. Se Indledn. ² Anders Bing havde været paa Rejser i Tyskland i Anledning af Kongens Trolovelse. ³ saaledes betegner hun i Brevet Oluf Mouridsen Krognos, Birgitte Gøyes Søstersøn, med hvem hun blev gift i Begyndelsen af det følgende Aar. ⁴ giver. ⁵ allerkæreste. ⁶ Hans Skovgaard, der som øverste Sekretær i Danske Kancelli stod Kongen nær. ⁷ 2: Kongen. ⁸ Birgitte Gøye var ikke Anne Hardenbergs Fæster, men der var dog et fjernt Slægtskab mellem dem, idet de var Næstnæstsøskendebørn. ⁹ Hvedholm paa Fyn, ejedes af Anne Hardenbergs Søkendebarn Edel Jacobsd. Hardenberg. ¹⁰ Lisbeth Huitfeldts Moder Øllegaard Trolle var Søster til Herluf Trolle. ¹¹ Lillø i Skaane, som ejedes af Lisbeth Huitfeldts Moder.

Nr. 23.

Slutningen af Brev fra Beate Bille til Birgitte Gøye 6. Marts 1574. Hun har været paa Frederiksborg for at tale med Kongen og har haft til Hensigt at besøge Fru Birgitte, men opgav det paa Grund af Isen i Sundet. (Herluf Trolles Arkiv).

[ieg var paa fredricksborig och taled *met* konglig maistatt om nogen erinde] som megh la mact paa, gud vere loffuett ieg fick gode suar aff hanss nade saa hade jeg daa acted meg till nested¹ till deg saa tore ieg icke bliue der offuer sa lenge di iegh befrøcted meg att issen skule kome løss att jeg skule icke kune kome till bage igen for driff iss kiere systher sa vell ieg icke lenger forhole dig *met* dene myn skriffuelse men du skaltt alle myne dage finde megh for din hulle syster och vell *her met* nu och altid haffue deg *met* siel och liff den almectigste gud beffalendes han unde oss att findes snart helbrede och glade giører vell och sig din jomfru² mange ^m ³ guode neter och forglem icke myn datter jomfru berette men sig hine och mange ^m gode netter lader min søner tyge och jøren⁴ sig bode deg och dine jomfruer mange ^m guode neter ex Knudstrup den 6 dag martius aar 1574

Beatte
Bille

Nr. 24.

Slutningen af Brev fra Inger Oxe til Birgitte Bølle 14. December 1574, hvori hun har meddelt, at Dronningen er blevet forløst med en Datter (Prinsesse Anne). Hun forsikrer om sit Venskab og undskylder Skrivelsens Korthed. (Christoffer Gøyes Arkiv).

[du skal altid fine] meg for din hule tro søster der du ingen tuil skal hafue pa *thet* kene gud almetest der ieg altid uel hafue deg lenge sund befallindes *met* møgen lycke oc uelfart bade til siel oc lif oc beder deg gerne m a k s⁵ ad du icke uel for tenke meg myn kort skriuelse er skriuelsen kort da er meneng god *thet* tro for uest oc beder ieg deg gerne ad du uel hafue den umage oc sie myn morbroder oc dine iomfruer c m gode nater po my^{mne} uene oc ynsker ieg deg sel c m gode nater m a k s datom skanerborne den xiiii desembri or mdlxxiiii *met* hast

j o

Nr. 25.

Slutningen af Brev fra Mette Rosenkrantz til Inger Oxe 9. Juli 1578. Hun undskylder, at hun ikke har skrevet til hende. Hun venter hendes Besøg og meddeler, at hun skal være velkommen. (Jørgen Brahes Arkiv).

[dett⁶ vuaar som gud (ved) jcke latt⁷ aff naaz] ond vujlljg⁸ heller fforre eu magen⁹ skyllid myn hiarrtte søster¹⁰ er dett m^{jg} keærtt att du er komen hjd ttijl lande och som du ffor meller y djn gode skerijffuellsse att du vujltt kome hjd ttijl mijg nu paa fferd dag¹¹ och da antt vuorre m^{jg} mjnne pnje¹² och djss ljste¹³ eud ttage dett skerrjn

¹ Næstved, hvor Birgitte Gøye boede paa Sortebrødre Kloster. ² Se Note 5 S. 10. ³ hundred Tusind. ⁴ Astronomen Tyge Brahe (1546–1601) og hans yngre Broder Jørgen Brahe (1554–1601). ⁵ min allerkæreste Søster. ⁶ at skrive Brev til hende. ⁷ undladt. ⁸ Vilje. ⁹ Umagens. ¹⁰ Inger Oxe var Svigerinde til Mette Rosenkrantz, som 1567 var blevet gift med hendes Broder Peder Oxe. ¹¹ Fredag. ¹² Penge. ¹³ desligeste, o: ligeledes.

med dj berrffue som er eynd ssatt y berrffue kamerrde¹ saa er djn ttill komst mǵ rættlig kertrt och skall du vuerre rætt vujl komen y menz jeg leffuer huor gud haffuer eontt mǵ naagde och vujl jeg nu jcke lener bemø djg med denn mǵn skerrjffuellsse efftter dj jeg nu saa ssenart komer djg ttill eorz² vujl alle mynne dag god vujlljgen och gjerrne gørrø hujz dig er keærtrt kenne gud jeg djg nu och allttjd lenge sund ujl haffue beffallnz med manj gode netter ssom jeg ynsker djg och djn søster aff gjssell ffæald med hast ix dag jully mdlxxvij

mette Rossen kerranz e haand

Nr. 26.

Begyndelsen og Slutningen af Brev fra Lisbeth Bryske til Kansleren Christian Friis til Kragerup 4. Oktober 1623. Hun anmoder Kansleren om hos Kongen at udvirke Proklama, saa Familiens Kreditorer skal melde sig inden 1625. (Danske Kanc. Indkomne Breve).

Min gannske wenlig hellsen nu oc allttid forsend mæt gud wor here, kiere her christian fris oc kiere broder, gud were nu oc allttid hos dig oc beuare dig fra alltt untt som dig kand were skadelig entten ttill sell eller lifff ieg tacker dig venlig oc giernne for alltt gott som du mig allttid giortt oc beuist hauer, huilcket igen att forskyllie ieg allttid will findis willig, kiere her christian fris oc kiere her canseler, ieg kand wenlig icke forholle, att vi er foraarsigitt formedelst adskelig løffter, bode henricks³ fader knud bille oc min fader eyller bryske, oc min morbroder oue lunge har veritt y, oc vi er befrøctendis att mange skulle fortie deris hand oc segell nogen stund saa .....

— — — — —
wi same proclama motte bekomme, oc den som skall vere ttysk motte bode were under Kong Maittz hannd (overstr.) oc segell, oc under første aff holstens, Kiere her canseler, ieg beder dig saa giernne att du icke fortencker mig for ieg saa dristig bemøder dig, ieg er att høylig der till foraarsagitt formedelst adskelig besuering som oß ouerhenger, gud wed att ieg giernne thiener dig y huis maader ieg kand oc vill dig nu mæt dene min skriuelse icke lenger ophole men will haue dig gud befalendis mæt mange gode netter som ieg ynsker dig oc barbra⁴ oc eders børn, aff odense den 4 oktober 1623

Lisbett bryske
egenn hand

Nr. 27.

Brev fra Thale Ulfstand til Otte Krag 1645. Hun sender en Vaabenbog til Laans og beder ham til Gengæld laane hende, hvis han har Optegnelser. (Otte Krags Arkiv).

Min h k⁵ broder gud vellsignellße beuare dig thimelig och euig Amen, Min h k broder, den vaben bog sender jeg dig, och thror dig som vor ven, der komer jnthid aff den och att vi snartt Maathe faa den jgen hauer du nogitt att medelle mig jgen dag gjør saa vell och laan mig dett du skalltt faa dett jgen vskad; Hermand Krag⁶ Menthe for mig du haffde en bog att skriuue vd, och thenck paa min gode Mand⁷ som jeg thror dig thill, den throfaste gud befall jeg dig aff Mallmøe med hast thisdagen 1645

Thalle vlfstand
ehaandtt

Jeg fick icke att vide før rett nu att Hendrick lindenou⁸ villde offuer far vell, gud sende os fred Amen.

¹ Brevkammeret. ² til Ords. ³ Lisbeth Bryske var 1616 blevet gift med Henrik Bille (død 1655). ⁴ Barbara Wittrup, Christian Friis' Hustru. ⁵ hjerte kære. ⁶ Ritmester Herman Krag, Broder til Otte Krag. ⁷ Thale Ulfstand var 1624 blevet gift med Palle Urne. ⁸ Henrik Lindenou var Ritmester ved det skaanske Kompagni af Adelen Rostjeneste. Han har formodentlig faaet Brevet med til København.

Nr. 28.

Slutningen af Ansøgning fra Birgitte Thott til Kongen 16. Juli 1660. Hun anmoder om forskellige Begunstigelser fra Sorø Akademi. Brevet har Paategning med anbefaling af Jørgen Rosenkrantz, Sorø Akademis Hofmester. (Indlæg til Sjællandske Missiver 6. Oktober 1660 Nr. 1167).

[græß til nogle] faa stycker fæe, her ved steden bevilgis. Det alt, uden Academiets skade i nogen maade kand vere, oc mig dog til stor hielp komme kand hvorfere ieg oc, paa denne min underdanigste, oc ydmyge begiering eders Kong: May: Milde svar forventer, vil igien med mine bønner til Gud indfalde, at hand eders kongelig May:, oc dets kongelig hus, saadan naade, met timelig, oc evig velsignelse, rundelig vil belønne, oc bekreffe eders May: trone, for børn oc efterkommere, i mange lid, det ynsker

Soerøe den 16 Julij
Anno 1660

Eders kong. May.
ydmygste, underdanigste oc
plictskyldigste undersatte
Birgitte Tot

[Paategning af Jørgen Rosenkrantz:] Dend høyedle Dame frue Birgitte Tott, Saa Noebel for hindis høie Lerdom, som for hindiß fornehme Byrdt, och Iblant hindis Kiøn it Raardt Exempel, och vdj Danmark vden [lige, for Lerdomß Schyldt, haffuer saa wel aff Studiis meriterit, At man iche vbilligen Kunde Sambtøche hende denne hindis ringe begiehring .....]

GENGIVELSER PAA MODERNE DANSK

Nr. 1

Eggert Frille til Bent Bille 22. August 1469.

Faderlig Kærlighed i Herren! Kære Søn. Jeg har endnu ingen Ende paa mine Anliggender. Jeg vil med Guds Hjælp arbejde derpaa Dag for Dag og vil have en Ende paa dem, Gud give, den bliver god. Bispen af Lübeck, Bispen af Slesvig og Holstenerne er kommet. Borgmestre og Raad fra Lübeck og flere Stæder er ogsaa kommet. Jeg formoder med Guds Hjælp, at de alle vil være mig vel bevaagne med Hensyn til min Ret. Kære Søn. Det tykkes mig at være godt, at du skriver til din Moder, at hun skal komme hertil med sine Breve, det kunde ske, at det ikke kunde skade (o: kunde gavne), og hvis du kan uden stor Umage og Skade, saa kom hertil paa Søndag eller omkring den Tid. Kære Søn. De fra Lübeck har vist mig saa stor Ære og Hæder, som du vel har erfaret, og jeg ved ikke, hvorledes jeg skal gengælde det, medmindre jeg havde et Par gode Okser. Jeg beder dig derfor, kære Søn, at du laaner mig et Par af dine Okser, hvis du har nogle, der er fede, eller skaffer mig et Par Okser, der er fede, fra din Egn, hvor du bedst kan, og send dem hertil senest paa Fredag eller Lørdag. Jeg vil med Guds Hjælp maaske betale dig eller (maaske) aldrig. Vis dig heri, som jeg tiltror dig, byd over mig som Søn sin Fader. Lev vel i Christus. Din kære Hustru og min Broder lader sige dig 1000 gode Nætter. Skrevet i København Tirsdag før Bartolomæus Apostels Dag 69.

Eggert Frille Ridder
din kære Fader.

Nr. 2

Esge Bille til hans Hustru Sofie Krummedige 7. Oktober 1524.

Først en husbondelig Hilsen altid sendt med Vorherre. Kære Hustru, du skal vide, at jeg er karsk og sund. Gud den almægtigste unde mig den Glæde at spørge de samme Tidender med Hensyn til dig. Kære Sofie. Du skal vide, at nu i Onsdags da brød Hr. Berner og de svenske Lejetropper her foran Visby (op) og drog afsted til Västergarn til Skæret og derfra straks ud af Landet. Saa snart min Herres Skibe kommer fra København, vil vi straks komme hjem med Guds Hjælp, og Hr. Søren kommer straks med. Derfor beder jeg dig, at du skriver til din Fader, at han vil hjælpe til, at de Skibe snart maatte komme, hvis de ikke (allerede) er løbet ud . . . Hermed være du den almægtigste Gud og (den) værdige Moder og Sankte Anna selvtredie (befalet). De unde mig den Glæde og Husvalselse at finde dig og mine Børn karske og sunde. Gør vel og sig din Fader og Moder tusind gode Nætter og bed dem ikke tage mig det ilde op, at jeg ikke har skrevet til dem. Fra Visborg Sancte Birgittes Dag 1524.

Esge Bille.

Nr. 3

Peder Skram til Mogens Gyldenstjerne 2. April 1532.

Venlig og kærlig Hilsen altid sendt med Gud. Kære Mogens. Vi vilde gerne have undsat dig, hvis der havde været Lejlighed dertil for Is og andre vigtige Aarsager. Som du selv siger, kan vi ikke hugge Vaage i

Isen, for den er saare stærk, og ikke arbejde os gennem Isen uden ubodelig Skade. Da maa du vide, at vi har taget Kong Krestens (Christian 2.s) Skibe og har mange Fanger, og vi vil sende samme Fanger hjem med nogle Skibe, og den anden Flaade løber ud 14 Dage efter Paaske, og vi vil vente saa længe mellem Skagen og Lindenæs, at den anden Flaade kommer med kongelig Majestæts Krigsfolk. Det allersnæreste de kommer, og Vandet bliver aabent, da vil vi visselig komme og undsætte dig paa min Ære og Tro og Love, og (jeg) beder dig ligeledes, at du vil spare dine Folk, saa du ikke spilder dem, før du faar Undsætning med det allerførste, og vi skal sørge for, at han (o: Christian 2.) ikke faar Folk eller andet, før vi kommer til. Kære Mogens, jeg ved ikke andet for Øjeblikket at skrive dig til, men forlad dig sikkert paa, hvad jeg har skrevet til dig, jeg vil altid gerne gøre, hvad der kan være dig til Vilje og Tjeneste. Hermed være du Gud almægtigste befalet. Skrevet foran Oslo Tirsdag i Paaske Helligdage Guds Aar 1532.

Peder Skram.

Nr. 4

Otte Krumpen til Esge Bille 5. September 1535.

Venlig og kærlig Hilsen altid sendt med Vorherre. Kære Eske Bille, særdeles gode Ven. Jeg takker dig kærligt og gerne for alt godt, som du har vist mig, og særlig for din kære Skrivelse, gode Tilbud, Trøst og Husvalse, som du sidst skrev til mig, og som du altid skal finde mig villig til at fortjene og gengælde. Kære Eske, jeg ved nu intet yderligere særligt at skrive til dig, men Gud give snart en god Fred, saa alt maatte komme i god Gænge, og unde os at mødes glade. Hermed være du Gud den Almægtigste til evig Tid befalet. Skrevet paa Lupitz Søndagen næst efter St. Egidius Dag 1535.

Otte Krumpen, Ridder.

Kære Esge. Din Svend Mikkell Brusborg sendte mig en Byttepenning. Jeg beder dig derfor kærligt, at du vil takke ham meget paa mine Vegne og sige ham, at naar Gud vil gøre mig rig, skal han faa en Byttepenning hos mig igen.

Nr. 5

Stygge Krumpen til Knud Rud 25. Juli 1542.

Sin kærlige Hilsen med Gud. Kære Hr. Knud, Frænde og særdeles gode Ven. Jeg takker Eder rigtig meget for alt godt og særlig, at I viste Eder saa velvillig over for mig med at garantere og indestaa for mig og besegle, hvad jeg uden al Tvivl, som det er en ærlig Adelsmands Pligt, vil holde Eder skadesløs for, og hvad yderligere Hjælp I skulde begære af mig, vil jeg gerne yde Eder efter Eders Vilje. Jeg takker Eder hjertelig for denne Eders store Velgerning og vil med alle mine Venner altid gerne gengælde, fortjene og lønne det. Jeg befaler Eder Gud den Almægtigste. Sig Eders kære Hustru og Børn mange gode Nætter. Skrevet paa Højbygaard St. Jacobs Dag 1542.

Stygge Krumpen
egen Haand.

Nr. 6

Otte Rud til Peder Rud 14. April 1558.

. . . Hav selv 1000 gode Nætter min hjertekære Broder. Fra København Torsdagen efter Paaske 1558.

Otte Rud.

Nye Tidender ved jeg ikke at skrive andet, end at kgl. Majestæt er meget svag, og i Tirsdags blev unge Eskild Gøye og Jomfru Sibylle Gyldenstjerne gift i Riddersalen, og har jeg nu afsluttet min Kvittance.

Kære Peder Rud og kære Broder. Jeg giver dig venligt til Kende, at der nu afgaar Breve fra Kancelliet til dem, (der er) hjemme, som skal til Skibs, saaledes lydende, at de skal blive hjemme nu, indtil de faar yderligere Bud, og da at være rede baade med Folk og Fødevarer.

Nr. 7

Johan Friis til Mogens Gyldenstjerne 28. Marts 1559.

... og en Stempelgravør, og der skal intet forandres paa Mønten, hverken Vaaben, Titel, Bogstaver eller andet, undtagen Navnet: hvor der staar Christian, skal sættes Frederik, og Datoen skal ogsaa sættes, og de skal have samme Lødighed, som de andre Markstykker har. Du vil nu aftale det med Møntmesteren. Nye Tidender er her mange af, saaledes at noget skal være i Gære mod min naadigste Herre Prinsen og Riget, og samme Tidender kommer fra mere end eet Sted. Du maa have god Agt paa alt og være stille med det, du skal faa yderligere Besked. Og hermed vil jeg befale dig Gud. Skrevet Aarhus tredie Paaske Dag Aar 1559.

Johan Friis til Hesselager.

Nr. 8

Herluf Trolle til hans Hustru Birgitte Gøye 6.-7. Juni 1565.

Min hjerteallerkæreste Birgitte. Gud vor Herre Jesu Christi Fader ham være Lov og Tak til evig Tid for sin store Beskærmelse, Amen. Hjertekære Birgitte. Nu i Mandags da var vi Slag med de Svenske. Jeg kom midt ind i deres Flaade og gjorde dem stor Skade og fik ogsaa (Skade), saa der var lidet vundet paa nogen Side. Jeg mistede meget Folk og blev ogsaa selv saaret i min Arm og i mit Laar, det vil dog ikke skade mig, Gud være lovet. Henrik Gyldenstjerne fik skudt et Stykke af sin Hæl, saa han maa helt holde Sengen, ellers har vore Herremænd ikke lidt nogen Skade. Jeg forfølger nu de svenske ... Hermed vil jeg befale dig og vort hele Hus i Guds Beskærmelse. Fra Kgl. Majestæts Admiralskib Jægermesteren. Onsdag den 6. Juni 1565.

Herluf Trolle
Forstander for Adelens
frie Skole Herlufsholm,
din hjertekære Husband.

Nr. 9

Peder Oxe til Birgitte Gøye 9. April 1574.

Kære Birgitte og kære Moster. Gud bevare dig fra alt ondt. Jeg sender den Buk, en Fjerding Østers og 3 Harer, du vil tage til Takke med dem. Jeg venter, at disse Østers skulde være lige saa gode som dem, du fik sidst. Jeg har ogsaa læst Fru Helvigs Brev, som hun skriver til dig. Min Spaadom var helt rigtig i Egespær, at hun ikke gjorde noget ud af det. Rigens Kansler var hos kgl. Majestæt, blandt andet kom Jørgen Marsvins Sag om din Forfølgelse til Laas¹ ogsaa for, da har kgl. Majestæt sagt, at Jørgen ingen Ret havde, med mange flere Ord, som er blevet mig fortalt. Jeg vil have Bud efter Ejler Grubbe (☉: Kansleren), saa vil jeg skrive dig al videre Besked, og hvad jeg kan gøre, som du kan være tjent med, gør jeg gerne og vil befale dig Gud. Han spare dig længe sund. Fra Vordingborg Langfredag 1574.

Peder Oxe.

¹ Se Indledningen.

Nr. 10

Tyge Brahe til Universitetets Rektor 21. Maj 1577.

Vær hilsede højtærede Hr. Rektor og højtberømte Mænd, ærværdige Professorer ved Københavns Universitet. Jeg takker ærbødigst Eder alle og hver især, fordi I i fuld Endrægtighed, tilskyndet af Eders enestaaende Godhed, ikke har taget i Betænkning at hædre mig — som ikke ventede noget saadant af Eder — med Rektorværdigheden og udvælge mig til Styrer af den lærde Republik det nærmest følgende Aar, men bortset fra, at jeg maa erkende, at jeg er lidet skikket at beklæde et saa stort Embede paa værdig Maade ...

Den algode og evige Gud, al Videnskabs og Sandheds Ophav, bevare i sin Mildhed Eder og Eders Studier længe til sin Ære og det almenes Nytte. Lev vel. Givet paa Øen Hveen 21. Maj Aar 1577.

Store og udmærkede Mænd, Eders højt elskende
Tyge Brahe.

Nr. 11

Arild Huitfeldt til Christoffer Walkendorff 3. Februar 1579.

I Jesu Navn.

Kære Christoffer Walkendorff, Frænde og særdeles gode Ven. Næst efter at takke og tilbyde min villige Tjeneste for alt godt giver jeg dig venligt at vide, at kgl. Majestæt, min naadigste Herre, begærer, at du straks ufortøvet med et særligt, paalideligt Bud vil sende hid en lille Bog, hans Naade overgav dig sidst, som hedder Pfalzgrevens Bekendelse, hvad jeg efter hans Majestæts Vilje ikke har kunnet undlade (at meddele) dig. Yderligere sender jeg dig kongl. Majestæts Brev til Tyge Brahe Ottesen om at stille den unge Herres (den senere Christian 4.s) Horoskop, saa det kan sendes til ham. Simon Surbecks Borgmesterbrev skal jeg give dig tilbage, ligeledes det færøske Brev i Løbet af en Dag eller to. Og jeg vil herfra afsende de Breve om Skibstømmermænd og Savskærere til Lensmændene efter din Optegnelse.

Ved intet nyt andet, end at Bisperne af Mainz og Köln med andre af Kejserens Sendebud forhandler om Fred i Nederlandene og er forsamlet i Köln. I Wien er der over Byen set et Himmeltegn, en stor Mand med et sort Kyrads og al sin Rustning. Gud afvende al ond Betydning. Ham vil jeg nu og altid have dig befalet. Fra Koldinghus 3. Febr. Aar 79.

A. Huitfeldt.

Nr. 12

Christoffer Walkendorff til Erik Walkendorff 26. Oktober 1587.

... og han var meget vred.

Min kære gode Broder. Nu har du det Afkald hos dig, som blev lavet her i Byen. Vil du være saa god at unde mig en Kopi deraf eller ogsaa nu med dette Bud skrive til mig, hvad Aar det er lavet her i Byen, og hvad Dag det er dateret, da gør du vel. Min kære gode Broder, hermed vil jeg have dig Gud den Almægtigste befalet med Liv og Sjæl og mig med i Guds milde Frygt og Venskab. København 26. Oktober 87.

C. Walkendorff.

Nr. 13

Niels Kaas til Christoffer Walkendorff 6. November 1587.

Kære Christoffer, særdeles gode Ven. Gud Almægtigste være altid med dig (og) bevare dig fra alt ondt og hav saa megen Ære og Tak for alt godt og i Særdeleshed for din gode Skrivelse. Jeg maa bekende, at jeg godt

kunde lide, at Danzigerne maatte faa nogen Belønning for deres gode Vilje, haaber ogsaa, at deres Hensigt ikke alene gaar ud paa Penge. Er det sikkert, at Hr. Sigismund er kommet tilbage (til Sverrig), da vil det ogsaa slaa fejl, at han bliver Konge i Polen, men jeg kan tænke, at han vil blive liggende der og lade sin Søster rejse ud. Jeg har nu været 5 Nætter her paa Tirsbæk ved Skiftet mellem min Morbroders Hustru og hans Børn. Vi har ingen andre Tidender end de gamle; naar noget sker, skal du faa det at vide. Jeg gør altid gerne, hvad du kan være tjent med, og vil have dig Gud Almægtigste befalet. Fra Tirsbæk den 6. November Aar 1587.

Niels Kaas.

Nr. 14

Christian Friis til Borreby til Jacob Rosenkrantz 19. December 1607.

Min venligste Hilsen sendt med Gud. Kære Jacob Rosenkrantz og kære Svoger. Gud Almægtigste være altid hos dig og hav Tak for alt godt. Du skal finde, at jeg er din Ven og Broder i alle Maader, hvor jeg kan vise dig Tjeneste. Jeg giver dig venligt at vide, at kgl. Majestæt vil gøre Forandring med Aggershus Len først-kommende Philip Jacobi Dag. Saa er hans Majestæts Vilje, at du skulde paatage dig samme Len og Statholders Embede, har ogsaa naadigst befalet mig at tilskrive dig det. Jeg beder dig derfor, at du med dette nærværende Bud vil udtale dig derom, saa hans Majestæt kan vide sig sikker deri. Du skal ikke aabenbare det for noget Menneske, ikke heller din egen Hustru, fordi det skal holdes stille til henimod Tiden. Gud Almægtigste befaler jeg dig. Fra København den 19. Dec. 1607.

Din gode Ven C. Friis
egen Haand.

Seddel:

Jeg raader dig afgjort, at du ikke afslaar kgl. Majestæts naadigste Begæring, men paatager dig forskrevne Statholders Bestilling i Guds Navn. 1. Det er en anselig og nyttig Stilling. 2. Du kan tjene dit fædrene Rige, det er du pligtig til at gøre. 3. Skulde du afslaa det, da kan det formodes, at Utilfredshed og Unaade vil følge efter. 4. Det er en Tjeneste, som man kan komme fra igen paa en lempelig Maade, naar man har været der 5 eller 6 Aar. Naar du skriver til mig igen, da skal du højlig takke hans Majestæt for slig Anmodning, og der skal slet intet staa i Brevet uden det, som kan læses for hans Majestæt Ord for Ord. Vil du ellers skrive til mig, da skal det være et Bybrev. Levvel.

Din gode Ven
C. F. med egen Haand.

Nr. 15

Corfits Ulfeldt til Ebbe Ulfeldt 26. Januar 1644.

Næst efter alle Hilsener og Tilbud om min ivrige Tjeneste:

Den Person ved Navn Knud Stensen er afsendt til Sverrig for der at udføre noget, som er magtpaaliggende, hvorfor min kære Fætter vil skaffe ham sikkert over Grænsen ind i Sverrig, og han maa behandle ham vel og love ham alt godt, hvis han opfører sig vel. Han er Svensk, og man skal narre en Skælm med en Skælm. Naar han kommer tilbage igen, skal han ledsages herved igen, ikke som Fange, men som en fri Mand. Dog skal man sørge for, at naar han kommer igen og præsenterer sig i Christianstad, at han ikke omgaas med nogen og ikke taler med nogen undtagen Guvernøren selv. Han maa ikke savne noget, nu da han drager ud, men behandles godt. Det er af Vigtighed og væk ikke for megen Opsigt om hans Person.

Den evige bevare for Eder alle alt det, I holder af.

Min Herre, deres meget hengivne Tjener
Corfitz Ulfeldt.

København den 26. Jan. 1644.

Nr. 16

Hannibal Sehested til Otte Krag 4. Marts 1645.

Hr. Sekretær Krag.

Dette tjener alene til at erindre ham om vort forrige Venskab, men (!) forstærkes af min stadige beredvillige Tjeneste og oprigtige Hengivenhed. Jeg tvivler ikke om, at han jo paa sin Side — endskønt jeg paa Grund af min Fraværelse fra Hove ikke hidtil har kunnet vise det i Gerninger — vil fortsætte og bevare sit gode Venskab for mig, hvad Hr. Sekretær Krag nu ved denne Lejlighed tydelig kan vise mod min Søstersøn, nærværende Peder Juel, dersom han belejligst vilde hjælpe ham i hans Hverv underdanigst at overlevere mine Breve til Kgl. Majestæt. Deres Forældres gode Venskab forskylder ogsaa saadan Tjeneste, og Hr. Sekretær Krag skal derved forpligte baade min Svoger Erik Juel og mig samt gøre sig min Søstersøn tilbørlig forbunden og forbliver dog stadig

Bahus, den 4. Marts 1645.

Hr. Sekretær Krag's tro, tjenstvillige Ven
Hannibal Sehested.

Nr. 17

Christen Thomesen Sehested til Mogens Arenfeld 26. August 1655.

Kære Mogens Arenfeld, særdeles gode Ven. Næst efter min venlige Hilsen, Taksigelse og Imødekommenhed med Hensyn til alt godt giver jeg ham venligt til Kende, at Magister Jens Ostenfeld ved Forbøn og underdanigst Ansøgning har bragt det saa vidt, at hans Majestæt er naadigst tilfreds med, at den Tiltale mod ham, som er befalet, maa henstaa, til Hyldingen er forbi, og at han imidlertid skal befitte sig paa at blive enig med dem af hans Sognefolk der i Byen, som han har levet i Uenighed med, saa vil hans Majestæt videre naadigst erklære sig, hvad hans Majestæt har befalet at lade ham vide. Dersom han (o: Mogens Arenfeld) nu kunde fremme denne Forligelse, saa der kunde blive nogen bedre Rolighed i Byen, da var det at ønske. Befaler ham hermed Gud den Almægtigste.

København den 26. August Aar 1655.

Christen Thomesen
egen Haand.

Nr. 18

Birgitte Gøye til Oluf Mouridsen Krognos 3. Oktober 1556.

... vil i høj Grad raade og troligt formane dig til at holde dig fra den megen Drik, du kan ikke tænke dig, hvor tidt din Moder med Sorg beklager dig, for vi ved vel, hvad Skade det vil gøre dig i Fremtiden. Jeg kan nu ikke skrive mere til dig, men haaber, at du kommer hertil. Herluf og jeg kom hertil i Aften og drager paa Mandag til Erik Rosenkrantz' og Margrethe Børges Datters Bryllup. Der møder (vi) din Moder. Herluf og jeg agter at blive i Lund i Vinter, dersom du kommer den Vej, at du da vil tale med os. Jeg vil nu have alt afsluttet. Herluf lader dig sige mange hundrede gode Nætter. Jeg befaler dig den almægtige Gud. Hans hellige Engel være din Ledsager. Min Jomfru lader dig sige mange hundrede gode Nætter. Skrevet i København Lørdagen efter st. Mikkels Dag 1556.

Birgitte Gøye.

Nr. 19

Elsebe Krabbe til Birgitte Gøye 24. Oktober 1566.

... havde skrevet til ham og begærede Lejde til den franske Gesandt med Kongen af Sverrigs Breve til ham, hvad Hr. Peder ikke turde nægte ham, men sendte ham et skriftligt Lejde her til Slottet (Laholm), saa vilde han fremdeles med sine egne Tjenere ledsage ham til kgl. Majestæt. Saa lod Hr. Peder nogle af sine Svende ride til Landegrænsen for at følge samme svenske Sendebud hertil og lod straks om Natten en af vore Svende ride til Falkenberg efter Franskmandens Bud og lod ham hente hertil, saa fulgtes de begge herfra i Tirsdags til kgl. Majestæt. Og samme svenske Sendebud mente, at den svenske Adel endelig vilde have Fred, og sagde ogsaa, at

den Gang Gregers Trudsen (Ulfstand) kom op igen (til Sverrig), da laa Hr. Clas Åkesen (Thott) og var smittet (af Pesten), og Gregers blev straks ligeledes smittet og døde, og Henneke Tornow døde ogsaa, og sagde, at Hr. Clas laa endnu, og der var kommet et Hul i hans Side under hans Arm, og (han) begynder nu først at sidde lidt op, og saa snart han kommer til Kræfter, kommer han her til Landet (Danmark). Hr. Clas Christerson (Horn) er død og Hr. Gustaf Olofson (Stenbock) osv. Hjertekære Søster. Jeg kan heller ikke undlade at meddele dig, at vi igen har faaet Brev fra kgl. Majestæt, at hans Naade ingenlunde vil fritage Hr. Peder derfra (∴ fra Lensmandsstillingen), saa Gud gøre os i Stand at bestride det. Jeg kan ikke skrive mere derom, men jeg skal vise mig som din hulde Søster, saa længe jeg lever, og befaler dig den almægtige Gud med Sjæl og Liv. Min hjertekære Søster, gør vel og send min Søster Mette Rosenkrantz dette Brev.

Datum Laholm den 24. Oktober Aar 1566.

Elsebe Krabbe.

Hr. Peder lader dig sige 1000 gode Nætter, gør vel og skriv til mig, naar Du har Bud, hvorledes Børge har det. Gud ved, hvor meget jeg sørger over mine Sønner.

Nr. 20

Karen Gyldenstjerne til Birgitte Bølle 18. Marts 1571.

... at du vilde lade mig vide, om den Holsten-Rejse skal foregaa med det første; dersom det skulde ske, saa jeg gerne, at den kunde gaa for sig, fordi Holger skal med. Jeg vilde gerne have ham hjemme i Sommer før (visse) Aarsagers Skyld, som jeg ikke kan skrive. Lad mig det nu vide, som jeg tiltror dig. Jeg gør altid gerne, hvad du kan være tjent med. Vil hermed have dig Gud Almægtigste befalet med Hensyn til Sjæl og Liv (og) alt, hvad der er dig kært. Gør vel og sig Christoffer 1000 gode Nætter paa mine Vegne. Fra Bygholm Søndag før Midfaste Aar 1571.

Karen Holger Rosenkrantz
egen Haand.

Nr. 21

Anne Hardenberg til Birgitte Gøye 31. Januar 1572.

... Jeg lod hendes Naade mærke mit Hjerte i den Sag, men hendes Naade lovede mig bestemt, at der ikke skulde komme noget ud om det. Anders Bing er kommet tilbage, saa Brylluppet bliver nu fastsat i Kolding, hvornaar det skal være. De drager derfra i Dag. Vil I nu gøre saa vel og skrive til mig med dette Bud, hvorledes det gaar Eder, og om I har faaet alle de Breve, jeg har skrevet til Eder, og hvorledes det gaar Eder, og om I har talt med min Broder (∴ Oluf Mouridsen Krognos). Jacob Ulfeldt har lovet mig, at hans eget Bud skal bringe mig Eders Brev. Hvad I end lader ham faa, (beder jeg), at I ogsaa vil skrive til mig, hvor snart I venter at komme her til Landet (∴ til Fyn). Min allerkæreste Faster. Gud ved, at jeg af hele mit Hjerte længes efter Eder og længes nu saa meget, indtil jeg faar Skrivelse fra Eder igen. Jeg lod ogsaa forhøre ved Hans Skovgaard, hvorledes jeg skulde forholde mig med de Perler og Smykker, da lod han (∴ Kongen) sige mig, at jeg skulde beholde dem, og (at han) undte mig dem gerne, selv om det var meget. Jeg beder Eder nu og altid, min kære Faster, være den almægtigste, evige Gud befalet, han spare og bevare Eder fra alt ondt baade med Hensyn til Sjæl og Liv og unde os at mødes snart og glade. Gud ved, jeg er saa glad og rolig i mit Hjerte, som jeg ikke har været i mange Aar. Skrevet paa Hvedholm Torsdagen før Kyndelmisse.

A. H.

Nr. 22

Lisbeth Huitfeldt til Birgitte Gøye 31. Maj 1573.

... og kan heller ikke skrive til Eder, hvor stærkt jeg længes efter Eder. Gud Almægtigste give, at jeg maa træffe Eder rask og glad i Guds frygt, naar det er hans gode Vilje, og han vil føje Tiden. Min allerkæreste Moster,

jeg vil nu ikke længere ulejlige Eder med denne min ringe Skrivelse, men vil ganske ydmygt bede Eder om, at I ikke vil tage mig min korte og daarlige Skrivelse ilde op, fordi jeg ikke kan skrive saa godt, som jeg burde, og I havde fortjent af mig. Dog skal Gud vide, at det er min Vilje, at hvis det stod i min Magt, og jeg kunde gøre noget, I kunde være tjent med, da skulde jeg være saa villig dertil som for min kødelige Moder, som det jo er min Pligt. Det skal Gud Almægtigste vide, hvem jeg nu og altid vil have Eder befalet. Han spare og bevare Eders Helbred og Sundhed vel. Min Moder lader Eder hilse med mange Tusind gode Nætter. Datum Lilø den 31. Maj 1573.

Lisbeth Huitfeldt.

Nr. 23

Beate Bille til Birgitte Gøye 6. Marts 1574.

... jeg var paa Frederiksborg og talte med kgl. Majestæt om nogle Anliggender, som var mig magtpaaliggende. Gud være lovet, at jeg fik gode Svar af hans Naade. Derefter agtede jeg mig til Næstved til dig. Saa turde jeg ikke blive derovre (o: paa Sjælland) saa længe, fordi jeg frygtede, at Isen skulde komme løs, saa jeg ikke skulde kunne komme tilbage igen (o: til Skaane) for Drivis. Kære Søster. Saa vil jeg ikke længere opholde dig med denne min Skrivelse, men du skal alle mine Dage finde, at jeg er din trofaste Søster, og vil hermed nu og altid have dig med Sjæl og Liv den almægtigste Gud befalet. Han unde os snart at mødes raske og glade. Gør vel og sig dine Jomfruer mange hundrede Tusind gode Nætter og glem ikke min Datter Jomfru Birgitte, men sig ogsaa hende mange hundrede Tusind gode Nætter. Mine Sønner Tyge og Jørgen lader sige baade dig og dine Jomfruer mange hundrede Tusind gode Nætter. Fra Knudstrup den 6. Marts Aar 1574.

Beate Bille.

Nr. 24

Inger Oxe til Birgitte Bølle 14. December 1574.

... du skal altid finde, at jeg er din kære trofaste Søster, som du ikke skal tvivle paa. Det vide Gud Almægtigste, som jeg altid vil have dig befalet, at du længe maa bevare din Sundhed med megen Lykke og Velfærd, baade hvad Sjæl og Liv angaar. Jeg beder dig meget min allerkæreste Søster, at du ikke vil tage mig min korte Skrivelse ilde op. Er Skrivelsen kort, da er Meningen god, det kan du sikkert stole paa, og jeg beder dig meget, at du vil have den Ulejlighed at sige min Morbroder og dine Jomfruer hundrede Tusind gode Nætter paa mine Vegne, og jeg ønsker dig selv hundrede Tusind gode Nætter, min allerkæreste Søster. Datum Skanderborg den 14. December Aar 1574.

Med Hast.

Inger Oxe.

Nr. 25

Mette Rosenkrantz til Inger Oxe 9. Juli 1578.

... det var, som Gud ved, ikke undladt af nogen ond Vilje eller for Umagens Skyld. Min kære Søster. Det er mig kært, at du er kommet her til Landsdelen, og som du meddeler i din gode Skrivelse, at du vil komme hid til mig nu paa Fredag og da overgive mig mine Penge og ligeledes udtage det Skrin med de Breve, som er indsat i Brevkammeret, da er dit Komme mig rigtig kært, og du skal være rigtig velkommen, saa længe jeg lever, og Gud under mig Naade, og jeg vil nu ikke længer besvære dig med denne Skrivelse, eftersom jeg nu saa snart kommer til at tale med dig. Vil alle mine Dage godvillig og gerne gøre, hvad dig er kært. Det vide Gud, som jeg nu og altid vil have dig befalet, at du længe maa bevare din Sundhed med mange gode Nætter, som jeg ønsker dig og din Søster. Fra Gisselfeld med Hast 9. Dag Juli 1578.

Mette Rosenkrantz
egen Haand.

Nr. 26

Lisbeth Bryske til Christian Friis til Kragerup 4. Oktober 1623.

Min venligste Hilsen nu og altid sendt med Gud vor Herre. Kære Hr. Christian Friis og kære Broder. Gud være nu og altid hos dig og bevare dig fra alt ondt, som kan være dig skadelig, hvad enten det angaar Sjæl eller Liv. Jeg takker dig venligt og meget for alt godt, som du altid har gjort og bevist mig, hvad du altid skal finde mig villig til at gengælde. Kære Hr. Christian Friis og kære Hr. Kansler. Jeg kan ikke undlade venligt (at meddele), at vi er foranlediget paa Grund af adskillige Kautitioner, som baade Henriks Fader Knud Bille og min Fader Ejler Bryske og min Morbroder Ove Lunge har paataget sig, og vi frygter, at mange skal fornægte deres Haand og Segl en Tid, saa ... vi maatte faa samme Proklama, og den, som skal være (paa) Tysk, maatte være baade under kgl. Majestæts Haand (overstr.) og Segl og under Fyrsten af Holstens. Kære Hr. Kansler, jeg beder dig meget, at du ikke tager mig det ilde op, at jeg saa dristig besværer dig. Jeg er i høj Grad foranlediget dertil paa Grund af de mange Bekymringer, som truer os. Gud ved, at jeg gerne vil tjene dig paa de Maader, jeg kan, og vil nu ikke længer opholde dig med denne min Skrivelse, men vil befale dig Gud med mange gode Nætter, som jeg ønsker dig og Barbara og Eders Børn. Fra Odense den 4. Oktober 1623.

Lisbet Bryske
egen Haand.

Nr. 27

Thale Ulfstand til Otte Krag 1645.

Min hjertekære Broder. Guds Velsignelse bevare dig i Tid og Evighed. Amen. Min hjertekære Broder. Den Vaabenbog sender jeg dig og stoler paa dig som vor Ven, at den ikke kommer noget til, og at vi snart maa faa den igen. Har du noget at meddele mig igen, da gør saa vel at laane mig det. Du skal faa det igen uskadt. Herman Krag fortalte mig, at han mente, du havde en Bog at afskrive, og tænk paa min gode Mand, som jeg tiltror dig. Jeg befaler dig den trofaste Gud. Fra Malmø med Hast, Tirsdagen 1645.

Thale Ulfstand
egen Haand.

Jeg fik ikke at vide før lige nu, at Henrik Lindenov vilde over (til København?). Farvel, Gud sende os Fred. Amen.

Nr. 28

Birgitte Thott til Kongen 16. Juli 1660.

... Græs til nogle faa Stykker Kvæg her ved Stedet bevilges, alt sammen uden at det i nogen Maade kan være Akademiet til Skade og dog kan være mig til stor Hjælp, hvorfor jeg ogsaa forventer Eders kgl. Majestæts milde Svar paa denne min underdanigste og ydmyge Begæring. Jeg vil til Gengæld vende mig til Gud med Bønner, at han rundelig vil belønne Eders kgl. Majestæt og det kongelige Hus for saadan Naade med timelig og evig Velsignelse og styrke Eders Majestæts Trone for Børn og Efterkommere i mange Led, det ønsker

Eders kgl. Majestæts
ydmygste, underdanigste og
pligtskyldigste Undersaat
Birgitte Thott.

Sorø den 16. Juli Aar 1660.

(Paategning af Jørgen Rosenkrantz:)

Den højædle Dame, Fru Birgitte Thott, saa ædel paa Grund af hendes høje Lærdom som hendes fornemme Byrd og blandt hendes Køn et sjældent Eksempel og i Danmark uden Lige med Hensyn til Lærdom, har gjort sig saa vel fortjent af Studier, at det ikke var ubilligt, om man samtykkede i denne hendes ringe Begæring.

ALFABETISK FORTEGNELSE OVER BREVSKRIVERNE

	Facsimile	Transskription	Gengivelse paa moderne Dansk
Beate Bille	Nr. 23	Side: 13	Side: 26
Esge Bille	- 2	- 3	- 19
Tyge Brahe	- 10	- 6	- 22
Lisbeth Bryske	- 26	- 14	- 27
Christian Friis	- 14	- 8	- 23
Johan Friis	- 7	- 5	- 21
Eggert Frille	- 1	- 3	- 19
Karen Gyldenstjerne	- 20	- 11	- 25
Birgitte Gøye	- 18	- 10	- 24
Anne Hardenberg	- 21	- 12	- 25
Arild Huitfeldt	- 11	- 7	- 22
Lisbeth Huitfeldt	- 22	- 12	- 25
Niels Kaas	- 13	- 8	- 22
Elsebe Krabbe	- 19	- 10	- 24
Otte Krumpen	- 4	- 4	- 20
Stygge Krumpen	- 5	- 5	- 20
Inger Oxe	- 24	- 13	- 26
Peder Oxe	- 9	- 6	- 21
Mette Rosenkrantz	- 25	- 13	- 26
Otte Rud	- 6	- 5	- 20
Christen Thomesen Sehested	- 17	- 10	- 24
Hannibal Sehested	- 16	- 9	- 24
Peder Skram	- 3	- 4	- 19
Birgitte Thott	- 28	- 15	- 27
Herluf Trolle	- 8	- 6	- 21
Corfits Ulfeldt	- 15	- 9	- 23
Thale Ulfstand	- 27	- 14	- 27
Christoffer Walkendorff	- 12	- 7	- 22

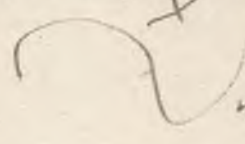
and vistlig Gælder stor en mægen kjædet min
gjættede Bøfter ez dett mig Reszt att du ez
Konen Gid Hvil Lande og som du
stor mellem i din gode Kerynticæste
att du vistlig Kone Gid Hvil mig min
paa stor. dag og da att vist mig
minne vise og dit Biste end Hage dett
Kerje med di Beryte som ez ejnd
i Beryte Ranside saa ez din Hvil
Kant mig zættlig Reszt og Kæde du
vist zætt vist Kone i veng i Beryte
Gior find Gæfter eantt mig vengde og
vist ief min ike lever be mo dig med som
min Kerynticæste ætter di ief min saa
Kerantt Kone di Hvil eoz vist alle
minne dag god vistigen og pærene
ief dig di ez Reszt Kone find
Gæfter Beryte med veng ief Beryte
Kone ief yngke di og din Bøfter
Kant Gæfter Hæst med Gæst ief dag
ind i d Beryte

mette Koster Rezang e god

 in ganske venlig fælle for mig or allind forsend
 mig gud vor fæder, herre for cristian for og hære
 broder, gud vere mig or allind for dig or min
 dig fra alle min som dig land vere fædelig
 unnen vill sell eller list, ieg tanker dig venlig
 or gierrum for alle god som du mig allind gierrum
 or bænst fæder, gierrum igen at forskille mig
 allind vill fæder villig, hære for cristian for
 or hære for cænsler, ieg land dig venlig ikke
 forfolke, an vi er forarsigis forindelt adskelig
 løfter, gode fæder fæder kund bitt or min
 fæder ejller brykte, or min morbroder one linge
 for veris i, or vi er befroendig an mange
 skille forke din land or segell noget fund sau
 born

vi same yrodama more bekom, or den som
 skall vere mig more gode vere under fæder
 Maner ~~for~~ or segell, or under forsten aff
 solsten, hære for cænsler, ieg bider dig sau
 gierrum an du ikke forerker mig for ieg sau
 dristig bænder dig, ieg er an fæder der vill
 forarsigis forindelt adskelig begiering som
 ofte sine fæder, gud ved an ieg gierrum fæder
 dig i fæder maender ieg kund or vill dig mig
 mig dem min skindelse ikke lenger onfale unnen
 vill fæder dig gud befalendig mig mange
 gode meier som ieg i nyker dig or Garbra
 or din born, aff odense den 4 oktober 1623

 Lisbeth Bryske
 egen hand

1645

Min skønne Gud villygnesse hævde dig for
 mig og mig amen, Min skønne den
 waben hæg under sig dig, og hvor dig
 som som som, der som sigid af den
 og at vi snart Maaske saa den Jagen
 Jagen du noget at medde mig Jagen
 dag give saa vel og laan mig det
 du skal saa det Jagen veld, somand
 ketsy Maaske saa mig du haffte en bog
 at hines ved, og hant saa min gode
 Mand som sig hvor dig vill, den hvor
 haffte gud besall sig dig af Maluvs
 med hafft hvidagur 1675

Jeg findt det at
 vide for resten nu at
 somand hvidens vilde.
 "Hvor saa vel, gud sende os med amen.
 I alle velfstand
 hvidt

2
fra ständen far, fra ved staden beredgier. Det alt, inden Academiets
skade i nogen maade kunde vore, og mig dog til stor sielø kommer hind
hæsoffor sig or, fra demer min underdanigste, og ydmyge begiering
deres Kong. Mæj. Milde faar forvont, vil igien med mine bønner
til Ed. indfalder, at fand deres Kongelig Mæj., og dets Kongelig Siø,
saadan maade, med kiærlig, og ræig Velsignelse, rindelig vil betænne,
or bekræfte deres Mæj.: bønner, for børen or efterkomme, i mange
lid, det yndes

Deres Kong.: Mæj.:

ydmygste, underdanigste
or plitstjelligste underskriver

Thottor den 16 Julij
Amd 1660

Birgitte Thott

Den Føirede Dame sin Birgitte Thott, som storke for
hindilgier Lovden, som den hindilgier Lovden, af blandt
hindilgier den it Aarsel Tempel, af den Danmark Thott

TRANSSKRIFTIONER

Nr. 1.

Brev fra Eggert Frille til Bent Bille 22. August 1469. Han anmoder Bent Bille om at laane sig et Par fede Øxne, som han kan give Lübeckerne til Gengæld for deres Tjenester mod ham. (Bent Billes Arkiv).

Paternalem in domino dilectionem Kiære søn iegh haffuer en enghen ende om myne ærende, iegh wil met gutz hielp arbeyde ther om dagh fra dagh, oc wil haffue en ende ther vppa, gudh giffue han worder godh, bispen aff lubich bispen aff slesvigh oc the holster ære komen; borgmestre oc radh aff lubich met flere steder ære oc komen, iegh formoder met gutz hielp the wele alle warē mik wel beweyen vdj myn rætt Kiære søn mik tøcker gott warē at tw scriffuer thin moder til at hun kome hiid met sine breffue, thet mattæ en so falde sigh at thet kunne enthet skade oc kan thet warē tigh vden stor vmagh oc skade, tha kom hiid po søndagh eller wid then made Kiære søn the aff lubich haffue giord mik so stor ære oc werdighed Som tw wel fornomet haffuer, oc wed iegh ey hure iegh thet forskilder vden iegh haffde eet gott par øxen Thij beder iegh tigh kiære søn At thu loner mik eet par af thine øxen, om thu haffuer the ther fede ære, eller flij mik eet par øxen ther fede ære vdj then eghen hoss tigh hware thu best kant, oc send mik them hiid po fredagh eller løuerdagh at senisthe, ieg wil met gutz hielp wel betale tigh them eller aldrigh, beuiss tigh her vdj som iegh tigh wel tiltroer, biud offuer mik som søn met fader In Christo vale thin kiære hustrv oc myn broder lade tigh sie m^o gode netter *Scriptum* haffnis feria 3^a ante Bartholomei apostoli etc lxix

Eggardus frille miles
pater tuus dilectus

Nr. 2.

Begyndelsen og Slutningen af Brev fra Esge Bille til hans Hustru Sofie Krummedige 7. Oktober 1524. Brevet fortæller om Forholdene paa Gulland. (Esge Billes Arkiv).

Hossbondelyg kerlygh helssen althid thel ffor ssend met vor herre Kere hosstroff modhw vedhe ath jeg er kerssth¹ och ssond gud alssom metesste onde megh dhen gledhe ssamethyder² thel dhygh ath sspøre Kere ssoffye modhw vedhe ath nw y onssdaws dhaa brød her berner³ och the sswenssghe lerethrope⁴ her ffor vessbore⁵ och droge aff thel vesster garna⁶ thel sskiare⁷ och ath them strax aff landhet thet aldher ssnarest ssom myn herres sskeff komme ffran kevenhawn dhaa vele vey sstrax kome hyem met gus hylp och komer her ssøryen⁸ sstrax met sstrax dhy bedher jegh dhygh ath thw sskreuer dhyn ffadher⁹ ath han vele hylpe dhere thel ath the sskyff mate kome ssnart om the ere ege vdhe løven

— — — — —
¹ karsk. ² samme Tidender. ³ Berent van Mehlen. ⁴ Lejetropper. ⁵ Visborg. ⁶ Västergarn, Havneplads paa Vestsiden af Gotland. ⁷ Der tænkes formodentlig paa Utholmen uden for Västergarn. ⁸ Søren Norby. ⁹ Henrik Krummedige.

thyl om *Her met* dhyg then alssom meteste gud och verdhege modher ssante anna sseltrædhe dhe onde meg thyn gl(e)dh och hoffssalelsse ath ffende dhyg och myne børn karsstigh och ssu(n)dh gør vel och sschyr¹ dhyn ffadher och modh(er) thwsschyn godhe nether och bedh dhem ath the tage mygh *thet* ege thel m(i)sste ath jeg sskreff dem ege thel ex Vessbre² a den ssante berethe daa m d xx iiii

essge bele

Nr. 3.

Brev fra Peder Skram til Mogens Gyldenstjerne 2. April 1532. Han lover Mogens Gyldenstjerne, som bliver belejret paa Akershus af Christian II., Undsætning. (Mogens Gyldenstjernes Arkiv).

Venlig oc kierlig hielsen altid forsend *met gud* kieræ mogens vilæ vii giernæ havæ vnt setæ teg hadæ lelighed gived seg soo for jsæ oc anner merkelig orsag som dv selef syer at vii jckj kand vækæ³ jsen for hand er soræ sterk oc at vii jckj kand vakæ⁴ vos vden alæ vfor derevælig⁵ skadæ da mo dv vedæ at vii havær taget kong Krestens skyb oc haver mangæ fanger oc vil vii skækæ ssammæ fanger hiem *met somme* skyb oc løber ten anden flodæ af xiiii dag efter poskæ oc vil vii fortøvæ y meldom skaven oc lendenes⁶ soo lengy at ten anden flodæ kommer *met konglig ma^{ti}* krysfolk *thet* aler snarestæ som dy komer oc vandet blyver oben da vil wii viselig kommæ oc vndset teg po *myn* eræ oc tro oc lovæ oc beder deg te[sligeste] at dv vilæ sparæ teg folk at dv ickj spyer[them føræ end dv fan]gæ vndseting *met* ted alførest oc vi ..... so fly det at hand skal jckj fangæ ..... folk eler andet føræ end vii kommer til..... [Kiere] mogens ved jeg jckj annet po tennæ tid at sk[ryve] teg til men forlad teg veseliig til hvad jeg haver skreved teg til oc vil jeg altid giernæ giøræ hvad som deg kand vær til vily oc tienest *her met* teg gvd almegegestæ befald skreved for obslo tisdag i poskæ helegæ dagæ or⁷ guds md xxxii

Per skram

Nr. 4.

Brev fra Otte Krumpen til Esge Bille 5. September 1535. Han takker for et modtaget Brev. (Esge Billes Arkiv).

Wenlig och kierlig hielssen altydh forsendt *met* wor herre kiere esky bylder sønderlig godhe wen tacker iegh tegh kierligh och gierne for alth goth som tw megh bewyst haffwer och besønderleg for tyn kierligh skryffwelsse godhe tiilbodh, trøst och howswallesse som tw syst skreffte megh tiill hwylckt tw altyd skalt fendhe megh welvellig tiill ath for tiernne och forskylle etc. Kiere esky iegh wedh nw enthet ydermere besønderligt ath skryffwe tegh tiill men gwdh søghe snarlig ien godh fredh saa altynggh motthe komme vdy godh bestandt och wndhe oss ath fendes gladhe *her met* tegh gwdh alsomegteste tiill ewyghe tydh befallyndes skreffwed paa Lupytyz søndagen nest effter santte egidius dag etc. 1535.

Otthe

rytter

Krumpen

Kiere esky tyn swen mickell brwsborigh sendhe megh ien bytthe penynghe bedyndes teg kierligen ath tw there fore paa myne wegen well tacke hannem storlig och sey hannem nar gwd well giøre meg rygh skall han haffwe ien bytthe penynghe hoss megh igjen.

¹ siger. ² Visborg. ³ hugge Vaage i. ⁴ bringe Skibene frem ved at hugge Isen op. ⁵ ubodelig. ⁶ Lindesnæs. ⁷ Aar.

Nr. 5.

Brev fra Stygge Krumpen til Knud Rud 25. Juli 1542. Han takker Knud Rud, fordi han har kautioneret for ham. (Knud Ruds Arkiv).

Synn kerlig helsenn *met* gud Kere her Knwdt frende och sønderligen gode wen Tacker Jeg edher ganske gerne for alt gott och besønderligen att j lodt eder swo welwillig fyndes for meg att loffue syge och forsegle hvilkett och wden all twiffuell Jeg Som en wpricktig aff aedelen tiss plictig er will holde eder aldeles skadesløs Och hwes jdermere forderinghe i ther om aff meg begerendes er, will Jeg gerne gøre edher effther edhers eghnne williæ Tackendes eder ganske hugeligen for slig edhers store weldeett och will thet *met* alle mynne wender altid gerne bekende fortiene och forskulde. Edher gud altmegtigste befalendes Siger edhers kere høsfrw och børn mange gode netther *Scriffuet* paa højbygard Santj Jacobj dag mdxlij

Stigge Krwmpen m p

Nr. 6.

Slutningen af Brev fra Otte Rud til Peder Rud 14. April 1558. Han meddeler om Kongens Sygdom og andre Nyheder. (Peder Ruds Arkiv).

[haff sellff] M gode netter min hiertte kerre broder Ex kiøffwenhaffn torsdagen Effter paaske 1558

Otte Rudth

Ny tinner¹ ued jeg jcke att skriffue *anned* En Ko. ma. er meged swag oc udij tisdags bleff unge Eskilld gøe oc jomffru sebille gyllen stierne gien till haaffue² paa sallen³, oc haffwer jeg Nw saa endth min kwittansse etc.

Kierre per Rud oc kierre broder giffuer jeg teg uenligen till *kenne* att her gaar nw breff aff kanslerriid till di *hiemmij* som skwlle till skiffs saa lyendes atthi skwlle nw bliffue *hiemme* till the faa uidere bwd oc tha att uerre ree baade *met* fallck oc fetallig

Nr. 7.

Slutningen af Brev fra Johan Friis til Mogens Gyldenstjerne 28. Marts 1559. Han giver Ordre om Ændring af Møntpræget i Anledning af Frederik II.s Tronbestigelse. (Mogens Gyldenstiernes Arkiv).

[oc en stempel grauere oc skal ther ingthet forandris paa Mynten andhet huerken voben tittell bogstaff eller andhet vdhen] naffnet huo Christian staaer skall *settes* frederick oc *datum* skall oc *settes* oc skall slaas thet samme korn⁴ som the andre mark stycker ere thu viilt nu thette tale *met* mynthe mesteren Ny tiidinge ere her mange saa at noget skulle vere for hender⁵ Emod *myn* naadigeste herre printzen och righet oc komme mere same tiidinge end fraa eth *sthead* thu mot haffue god agthing paa alting oc holt thet stille thu skalt vel faa ydermere beskeed Oc viilt teg her *met* gudh befalle *Scriffuet* Aarhus tridie poske dag aar etc. 1559

Johan Friis tiill
Heselagger

¹ Tidender. ² givet til Hobe, o: gift. ³ Riddersalen paa Københavns Slot. ⁴ ædelt Metal i Mønter. ⁵ i Gære.

Nr. 8.

Begyndelsen og Slutningen af Brev fra Herluf Trolle til hans Hustru Birgitte Gøye 6.–7. Juni 1565. Han meddeler sin Hustru om Slaget ved Femern, og at han selv er blevet saaret. (Herluf Trolles Arkiv).

Myn hieertthe alder kæresthe bijrgitt[he] gud waar herres Jesu Chresti fader ham wære loff oc tack tiill Euig tijd for syn Storæ beskermelße amen Hieertthe kære bijrgitthe nu y Mondag thaa waare vij tiill Slags mit the Suenske Jig kom mit ynd y theris flode oc gjorde thom Stor skaade och fick oc saa saa att ther waar lijdet vund(it) paa nogen sijde Jeg møsthe migit folck bleff oc selff saa¹ y myn arm oc y mit laar meg bleffuer dog jntit att Skade gud ware loffuit Henderick *gyldensternn* bleff Skutt ett Stycke af hans hell saa hand legger Slett vedt [senge]n, ellers skader waare herre[mend] jntit. Jig forfølger nu the suenske . . . . .]

[her mett viill jig befalle] theg y guds beskermilße oc vortt ganske huss ex kong. Mtts. omerall Skeff Jeger mestheren onsdagen thend 6 Ju(n)ij mdlxv

Herloff trolle for-
stander for aldelens frj
Scolle herloffsholm
tyn hieertthe kære hosbond.

Nr. 9.

Brev fra Peder Oxe til Birgitte Gøye 9. April 1574. Han sender hende Vildt og Østers og fortæller om, hvad der er sket i Sagen om Herlufsholm Skole. (Herluf Trolles Arkiv).

Kerre Berritte och kerre morsøster gud beuarre deg fran alth vnth ieg sender then buch j fiering øster och iij harer tu vilth tagge dem till thache ieg forrseer² meg ossteruer³ skulle verre saa godde som dye du fix sist ieg haffuer och lest frue heluigtz⁴ breff hund skrifuer deg till myn spodom var all rett vty Egesperre⁵ thett hund gjorde inthet der aff rigens canceler var hoess k m blanth annith kam iørens marsuintz hanell om dyn loss⁶ och forre daa haffuer k m sachth at iørren hadde ingen rett met mange flerre oer meg er sachth ieg vill haffue buid effther eller grube⁷ saa vill ieg skriffue deg all virre besked till och huatt ieg kand gøre du kand verre tiennt met gøre ieg gerne och vill befalle deg gud hand spaarre deg lenge sund aff vording(borre) lang fredag 1574

Per oxsse

Nr. 10.

Brev fra Tyge Brahe til Universitetets Rektor 21. Maj 1577. Han meddeler, at han ikke kan paatage sig Hvervet som Rektor for Universitetet. (Rigsarkivets Museum).

S Magnifice Domine Rector, clarissimique viri Hafniensis Academiæ venerandj professores, quod vnanimj consensu, singulari vestro fauore impellente, me nihil tale a uobis expectantem Rectoratus honoribus insignire

¹ saaret. ² venter. ³ Østers. ⁴ Fru Helvig Gøyes. ⁵ Egesper, Frelslev Sogn ved Hillerød, som Peder Oxe havde ejet. Det vides ikke, hvad der sigtes til. ⁶ Se Indledn. ⁷ Ejler Grubbe, Rigens Kansler.